

دالیا

نشریه علمی دانشجویی انجمن علمی حقوق واحد خواران دانشگاه بین المللی امام رضا علیه السلام

شماره دوم. سال اول. پاییز ۱۴۰۲

بررسی الحاق ایران به سازمان تجارت جهانی و آثار آن

گفت و گو با خانم حانیه کلیدری
رتبه ۲ آزمون وکالت کانون وکلا سال ۱۴۰۰

معرفی فیلم و کتاب حقوقی

بررسی مجازات اعدام
گرفتن با ارزش ترین حق فطری یا تحقق عدالت؟

استارتاپ چیست؟
بررسی وضعیت حقوقی شرکت های نوپا

حقوق مالکیت فکری و معرفی
وکیل مالکیت فکری

بررسی شرط تنصیف اموال زوج در سند ازدواج

بررسی وضعیت فلسطین از منظر حقوق بین الملل و حقوق بشر

مرگ حقوق بشر

دادبان

نشریه علمی دانشجویی انجمن علمی حقوق خواران دانشگاه بین المللی امام رضا علیه السلام

نشریه علمی دانشجویی انجمن علمی حقوق واحد خواران دانشگاه بین المللی امام رضا علیه السلام

شماره دوم. سال اول. پاییز ۱۴۰۲

صاحب امتیاز: انجمن علمی حقوق واحد خواران

دانشگاه بین المللی امام رضا علیه السلام

مدیرمسئول: دکتر احسان لطفی

سرمدیر: مهتاب رحمتی

مدیراجرایی: زهرا حسن زاده

ویراستار: زهرا علیزاده

سرپرست هیئت تحریریه: سحرظهیری، زهراعلیزاده

هیئت تحریریه: فاطمه سادات جوادی، ریحانه

صالحی، فاطمه ارتجائی، زهرا حسن زاده، فاطمه

نیکدوست، زهرا سیار، نرجس سادات صفری،

مهتاب رحمتی، سحرظهیری، نگار حلیمی، مهدیه

افکری، فاطمه بیضایی، زهرا حسن زاده، کیانا

ابراهیمی، شهرزاد صبحی صابونی

طراح جلد و صفحه آرا: مهتاب رحمتی

هرگونه کپی برداری از محتوای این نشریه شرعاً حرام است.

با تقدیر و تشکر از:

دکتر مصطفی محسنی ثانی (مدیر گروه حقوق دانشگاه بین المللی امام رضا علیه السلام)

مهندس مریم نخعی (کارشناس انجمن های علمی دانشگاه بین المللی امام رضا علیه السلام)

دکتر محمدجواد زبردست (سردفتر اسناد رسمی و مدرس دانشگاه)

قابل توجه مخاطبان گرامی!

دغدغه مندان رشته های مختلف میتوانند سوالات و موضوعات مدنظر خود مربوط به ستون "آگاهی بخشی" را از طریق درگاه های ارتباطی زیر با ما در میان بگذارند.

شنوای نظرات و پیشنهادات سایر مخاطبان ارجمند نیز هستیم.

@dadban_lawjournal

۳..... سخن نخست.....

۴..... همراه با بزرگان.....

..... علمی_تخصصی.....

۵..... الحاق ایران به سازمان تجارت جهانی و آثار آن.....

۹..... اعدام، گرفتن با ارزش ترین حق فطری یا تحقق عدالت.....

۱۱..... اعلامیه جهانی حقوق بشر.....

..... ستون آزاد.....

۱۲..... معرفی رشته حقوق تجارت بین الملل.....

..... مصاحبه.....

۱۳..... گفتگو با رتبه ۲ آزمون کانون وکلا سال ۱۴۰۰.....

..... آموزشی کاربردی.....

۱۶..... استارتاپ چیست؟.....

۱۸..... مالکیت فکری.....

..... آگاهی بخشی.....

۲۰..... بررسی شرط تنصیف اموال سند ازدواج.....

..... گزارش.....

۲۳..... مرگ حقوق بشر.....

..... کلینیک حقوقی.....

۲۵..... پرونده اول.....

..... فرهنگی.....

۲۷..... معرفی فیلم حقوقی.....

۲۸..... معرفی کتاب حقوقی.....

۲۹..... چاشنی حقوقی.....

سخن نخست

اینک با دومین شماره از نشریه علمی دانشجویی دادبان در خدمت شما مخاطبان ارجمند هستیم.

در این شماره سعی شده تا کاستی های پیشین رفع گردد و نشریه ای در خور با محتوایی بهتر در اختیار شما حقوق خوانان و حقوق دوستان قرار گیرد. در ابتدای امر با بخش همراه با بزرگان، آشنایی با اساتید گرانقدر حقوق را خواهیم داشت و در ادامه به دیگر موضوعات که کلیات آن مربوط به حقوق بین الملل و حقوق خصوصی است پرداخته ایم.

بخش آگاهی بخشی در این شماره فعالیت خود را آغاز نموده تا بتوانیم رسالت خود در آگاه سازی عموم افراد از حقوق فردی، و جلوگیری از ایراد ضرر به واسطه نداشتن اطلاعات را به انجام برسانیم، از همه ی دانشجویان اعم از حقوق و دیگر رشته ها دعوت میشود حتما به مطالعه ی این بخش بپردازند. ما همچنان در تیم نشریه دادبان در تلاش هستیم تا به کیفیت محتوای نشریه افزوده و به همین منظور شنوای نظرات و پیشنهادات شما خواهیم بود.

با احترام
مهتاب رحمتی
سردبیر نشریه دادبان

همراه با بزرگان؛ گذری به زندگی دکتر محمدرضا ضیائی بیگدلی

فاطمه سادات جوادی
دانشجوی کارشناسی فقه و مبانی حقوق

در آنجا دکتر ضیائی حقوق بین‌الملل عمومی و سازمان‌های بین‌المللی را تدریس می‌کردند و این کار را تا سال ۱۳۵۴ یعنی تا سال دولتی شدن مدرسه عالی ادامه می‌دهند.

دکتر ضیائی بیگدلی پس از مدتی از عضویت در هیئت علمی آن مدرسه استعفا می‌دهند و در مدرسه عالی بازرگانی مشغول به فعالیت می‌شوند. پس از انقلاب با تأسیس دانشگاه علامه طباطبائی که از ادغام بیست و هفت دانشکده، آموزشگاه و مؤسسه آموزش عالی تشکیل شده بود، به عضویت هیئت علمی این دانشگاه درآمدند و سرانجام در سال ۱۳۷۶ موفق به تأسیس دانشکده حقوق و علوم سیاسی در این دانشگاه می‌شوند.

وی همچنین رییس شورای سیاستگذاری "همایش ملی تجلیل از مقام علمی دکتر جعفری لنگرودی" می‌باشد. دکتر ضیائی بیگدلی از بنیانگذاران انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد و عضو هیئت مدیره این انجمن می‌باشند.

همچنین مدیر پروژه تدوین دایرةالمعارف دیوان بین‌المللی دادگستری هستند؛ و در این موضوع که با حمایت دانشگاه علامه طباطبائی صورت می‌گیرد تاکنون ۶ جلد کتاب به سرپرستی ایشان به نشر رسیده است.

معروف‌ترین نوشته ایشان کتاب حقوق بین‌الملل عمومی است که تا کنون ۲۱ بار چاپ شده است.

از دیگر کتب ایشان میتوان به تحول مقابله با دزدی دریایی از منظر حقوق بین‌الملل، حقوق بین‌الملل بشردوستانه، حقوق معاهدات بین‌الملل و نظریه و مسائل اصول علم اقتصاد (شامل ۳۸۵ مسئله حل شده) اشاره کرد.

دکتر محمدرضا ضیائی بیگدلی در سال ۱۳۲۱ در تهران چشم به جهان گشودند و دوره مقدماتی و متوسطه را تهران به پایان رساندند و در سال ۱۳۴۰ وارد دانشکده حقوق قضایی تهران شدند.

سپس برای تحصیل به فرانسه رفتند و نهایتاً دکترای خود را از دانشگاه مون‌پلیه با ارائه پایان‌نامه مسئولیت بین‌المللی افراد، دریافت کردند.

قسمتی از صحبت ایشان در مورد پایان‌نامه خود: «من عمده بحثم این بود که برپایی دادگاه‌های نورنبرگ و توکیو در ایام بعد از جنگ جهانی دوم، زمینه را برای یک تحول در حقوق بین‌الملل فراهم نموده است و ما باید به سمتی برویم که افراد نتوانند پشت حجاب شخصیت حقوقی و دولتها، خودشان را مخفی کنند و مرتکب جنایات علیه بشریت شوند.»

دکتر ضیائی بیگدلی پس از بازگشت به وطن، به مدت دوماه در حوزه معاونت اداری و مالی وزارت کشور به عنوان کارشناس اداری به کار مشغول می‌شود و سپس به مدت یک سال و نیم به عنوان کارشناس در دبیرخانه و اداره سوم سیاسی وزارت خارجه مشغول تهیه گزارش‌های سیاسی و حقوقی می‌شود. پدر ایشان در بهمن ۱۳۴۹ موفق می‌شود مجوز تأسیس مدرسه‌ای عالی به نام مدرسه عالی علوم قضایی و اداری قم را از وزارت علوم وقت دریافت کند. او اولین عضو هیأت علمی و معاون اداری و مالی آنجا و در ضمن قائم مقام پدرشان که رئیس آنجا بوده می‌شود.

سازمان تجارت جهانی

بررسی الحاق ایران به سازمان تجارت جهانی و آثار آن

ریحانه صالحی

دانشجوی کارشناسی حقوق

سازمان تجارت جهانی یک سازمان بین المللی است؛ که در ۱ ژانویه ۱۹۵۵ تأسیس شد. این سازمان قوانین تجارت را تنظیم و اختلافات بین اعضا را حل و فصل می کند. مقر سازمان تجارت جهانی در ژنو سوئیس قرار دارد و تا سال ۲۰۲۳، ۱۶۶ کشور عضو این سازمان شده اند. هدف این سازمان ایجاد ثبات در مقررات مربوط به تجارت است تا از این طریق تجارت بین کشورها حتی المقدور روان تر و کم هزینه تر انجام شود و کشورهای عضو این سازمان متعهد می شوند که سیاست های بازرگانی خود را خارج از چارچوب مشخص شده توسط این سازمان اعمال نکنند. سازمان تجارت جهانی مکانیزمی است که به کشورها این امکان را میدهد تا ضمن پایه گذاری سیاست های اقتصادی و تجاری خود براساس اصول و مقررات حقوقی، به این سازمان بپیوندند. از این رو چنانچه ایران نیز قصد پیوستن به این سازمان را داشته باشد لازم است در حقوق داخلی تغییراتی ایجاد کند. در این مقاله سعی شده به بررسی الحاق ایران به این سازمان و آثار آن بر قوانین داخلی پرداخته شود.

● سازمان تجارت جهانی و فرآیند الحاق به آن

است و چنین نیست که الزامات استاندارد وجود داشته باشد که هر کشوری با رعایت آنها خود به خود به عضویت سازمان پذیرفته شود. اگر چنین بود دیگر نیازی به مذاکرات نبود، آن هم مذاکراتی که گاه چندین سال به طول می انجامد بر اساس مذاکرات، الحاق کشور متقاضی متعهد میشود تا اقداماتی را برای سازگار کردن قوانین ملی خود با موافقت نامه های چند جانبه سازمان تجارت جهانی به عمل آورد و نیز تعرفه ها را کاهش دهد و مقررات خود را طوری اصلاح کند که دسترسی بیشتری را به کالاها و خدمات دیگر اعضا فراهم آورد. پس بر این اساس کشور متقاضی عضویت در سازمان تجارت جهانی باید مقررات داخلی مرتبط با تجارت جهانی خود را با الزامات این سازمان هماهنگ نماید به عبارت دیگر کشورهای مختلف هر کدام در تجارت بین الملل مبانی و نظام حقوقی و تجاری خاصی دارند که در برخی موارد مغایر و ناسازگار با اصول و الزامات سازمان تجارت جهانی است و این امر ممکن است بهره مندی هر چه بیشتر آنها را از شرایط تجارت آزاد خدشه دار سازد لذا تلاش در جهت رفع آنها برای هر کشوری اجتناب ناپذیر است.

لذا چنان چه کشوری متقاضی عضویت در سازمان تجارت جهانی باشد، باید دو امر مهم را مورد توجه قرار دهد اول این که عضویت در این سازمان به معنای قبول کلیه موافقت نامه های چند جانبه سازمان تجارت جهانی است که تعهدات و شروط فراوانی را بر کشور متقاضی تحمیل میکند؛ دوم این که کشور متقاضی باید وارد مذاکرات چند جانبه با کشورهای، عضو به خصوص طرف های عمده تجاری شده، مجوز ورود به سازمان را اخذ کند. برای اخذ این مجوز، آن

سازمان تجارت جهانی دارای اصولی است که کشورهای عضو این سازمان باید به آنها پایبند باشند و در صورت عدم پایبندی مجازاتهای سختی علیه کشور ناقض اعمال میشود، از آنجا که هدف اصلی این سازمان ایجاد ثبات در مقررات مربوط به تجارت است به ذکر چند مورد از اصولی که مؤثر در این هدف می باشند خواهیم پرداخت.

۱- اصل عدم تبعیض و اصل دول کامله الوداد : بر اساس این اصل اگر کشور عضوی امتیازی اعم از بازرگانی و تعرفه ای و یکی دیگر از کشورهای عضو این سازمان اعطا کرد این امتیاز باید به سایر کشورهای عضو سازمان تجارت جهانی تعمیم داده شود

۲- اصل ممنوعیت دامپینگ فروش زیر قیمت تمام شده : بر اساس این اصل کشورها مجاز به انجام هر گونه اقدامی که دامپینگ تلقی شود را ندارند

۳- اصل رفتار یکسان کشورها در مورد کالای داخلی و وارداتی

۴- استفاده از محدودیتهای غیر تعرفه ای در تجارت

۵- در راستای کمک به کشورهای در حال توسعه برقراری نظام تعرفه های ترجیحی به برخی از فراورده های این کشورها.

۶- انجام مذاکرات و در دستور کار خود قرار دادن مذاکرات در مورد سیاستهای تجاری جهت فیصله اختلافات ناشی از تجارت.

الحاق به سازمان تجارت جهانی مستلزم طی یک فرآیند مذاکره است که میتواند بسیار پیچیده، دشوار و طولانی باشد که با عضویت در دیگر سازمانهای بین المللی کاملاً متفاوت

کشور باید موافقت کند که تعرفه های گمرکی خود را کاهش دهد و «جدولهای امتیازات سه گانه در مورد کالاهای صنعتی کالاهای کشاورزی و تجارت خدمات را فراهم سازد.

● اقدامات عملی ایران برای ورود به سازمان تجارت جهانی

دست کم از یک دهه اخیر که بحث عضویت ایران در سازمان تجارت جهانی مطرح شده است نظرات متفاوت و بعضاً متضادی از سوی صاحب نظران در این باره بیان شده است. برخی معتقدند با عضویت کشورمان در این سازمان و آزادسازی تجاری، کشور ایران به بازاری پرونق برای واردات و مصرف کالاهای خارجی تبدیل خواهد شد و در این فضای رقابتی، عملاً واحدهای تولیدی دچار تعطیلی شده و بیکاری شدید کم ترین آثار آن خواهد بود، در این صورت کشور باید برای همیشه آرزوی صنعتی شدن را از سر بیرون کند

بدیهی است که کشورهای متقاضی عضویت در سازمان تجارت جهانی برای ورود به این سازمان باید علاوه بر منطبق کردن قوانین و مقررات خود با الزامات سازمان تجارت جهانی به آزاد سازی تجاری و بازکردن بازار کالا و خدمات خود بر روی کالاها و خدمات دیگر کشورهای عضو، اقدام نمایند به همین جهت با تصویب برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی زمینه سازی برای انطباق قوانین و مقررات به ویژه در زمینه تجاری با الزامات سازمان تجارت جهانی و همچنین آزاد سازی تجاری آغاز شد از جمله کارهایی که در این راستا انجام شد تبدیل موانع غیر تعرفه ای به تعرفه ای و برداشتن موانع غیر فنی بر سر راه تجارت، یکسان سازی نرخ ارز، هدفمندی سازی یارانه ها و جواز صادراتی، خصوصی سازی، عضویت در سازمان مالکیت معنوی، تصویب قانون

تشویق و حمایت از سرمایه گذاری خارجی، نسخ ضمنی و اصلاحی برخی از مقررات تجاری، تهیه سند رژیم جامع تجاری کشور، پیش بینی تهیه و تدوین مقررات ضد دامپینگ و... است عضویت در سازمان تجارت جهانی بیشتر تابع چانه زنی بین کشور متقاضی و این سازمان است، کشور متقاضی در روند مذاکره الحاق در کنار امتیازاتی که از سازمان و اعضای آن کسب می کند، ناگزیر امتیازاتی را هم واگذار می کند.

در غیر این صورت هیچگاه مذاکرات به نتیجه نمی رسد و کشور متقاضی همواره از عضویت در سازمان تجارت جهانی محروم می گردد در حالیکه به اعتقاد برخی هیچ کشوری نمیتواند خود را از تجارت با بیش از صد و چهل کشور عضو سازمان تجارت جهانی محروم سازد و تنها روابط تجاری خود را با تعدادی کشور اندک که متقاضی عضویت در این سازمان هستند یا هنوز متقاضی نشدن محدود کند.

شاید به همین علت است که کشورمان از سال ۱۳۷۰ و ۱۳۷۵ به فکر عضویت در گات و سازمان تجارت جهانی افتاد و گام هایی در جهت تطبیق تدریجی قوانین اقتصاد و تجارت داخلی با مقررات آن دو سازمان، حرکت به سوی آزادسازی تجارت، حذف موانع غیر تعرفه ای چون یارانه و حرکت به سوی رفع موانع تعرفه ای را آغاز کرد.

راهیابی به سازمان یکی از شرایطی است که اقتصاد یک کشور را آماده رقابت در عرصه جهانی می کند و پیوستن به آن به این معنی نیست که تمام شرایط و الزامات تعیین شده از سوی سازمان بلافاصله قابلیت اجرا پیدا می کند.

عدم عضویت به تعبیری منزوی بودن از روند تجارت جهانی است، برخی از سیاستمداران و اقتصاد دانان ما تز آزادی تجارت را استعماری و در جهت تأمین مطامع کشورهای صنعتی و

شرکت های فراملیتی ارزیابی کرده و کشورهای در حال توسعه را به پرهیز از عضویت فراخوانده و الگوی اقتصادی دولتی ارشادی را توصیه می کنند اما این نقد به این نظریه وارد است که هند و چین و تعداد زیادی از کشورهای آمریکایی لاتین برای دهه های متعددی از این الگو برای توسعه اقتصادی خود استفاده کردند و در نهایت ناگزیر شده اند سیاست خود را تغییر دهند و به جای کشیدن دیوار در اطراف اقتصاد خود به جامعه جهانی بپیوندند و در مسیر پیشرفت قرار بگیرند پس میتوان گفت همانگونه که سیاست اقتصادی دولتی ارشادی به نتیجه نرسید و این کشور تدبیر دیگری را اتخاذ کرده اند و موفق شدند شاید بهتر باشد کشور ما نیز با اتخاذ سیاست های اقتصادی متفاوتی از جمله مورد فوق و یا سیاست انضباط اقتصادی، اقتصاد انبساطی، اقتصاد مقاومتی و ... که تنها آزمون و خطا میباشد و دستاورد بزرگی نصیب ما نمی کند دست بکشد و همگام با استانداردهای جهانی پیش رود.

پس میتوان گفت عضویت کامل ایران در سازمان در درجه اول به نفع مردم خواهد بود زیرا از صنعت برتر دنیا استفاده خواهد کرد، رشد و پیشرفت در عرصه داخلی بیشتر خواهد شد و تولید کنندگان داخلی مجبور می شوند برای بالا بردن کیفیت کار خود و ایجاد یک بازار رقابتی شبانه روز کار کرده و به دنبال ایده های مؤثر و کم هزینه تر برای مصرف کننده بگردند.

تقاضای عضویت ایران در سازمان تجارت جهانی با وتوی آمریکا ۲۱ بار رد شد تا اینکه در نهایت تلاشهای ایران در تاریخ ۵ خرداد ۱۳۸۴ به بار نشست و تمام ۱۴۸ عضو سازمان تجارت جهانی از جمله آمریکا موافقت کردند که مذاکرات در مورد پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی آغاز شود به عبارت دیگر موافقت کردند که ایران عضو ناظر این سازمان شود.

● موانع موجود در کشور ایران در راستای الحاق به سازمان و آثار حقوقی الحاق ایران

عضویت کامل ایران در سازمان بیش از هر چیز آثار خود را در قلمرو اقتصادی ایران بروز خواهد داد ایران از موانع بزرگی برای ایفای نقش در سازمان رنج می برد از جمله این موارد انحصارات گسترده دولتی موانع تعرفه ای و غیر تعرفه ای اعطای یارانه های دولتی و سیاستهای وارداتی به جای صادراتی است ایران برای عضویت نیازمند تغییر و تحولات بنیادی در این زمینه ها است. در مورد انحصارات دولتی، باید توجه داشت که حدود ۸۰٪ از صنایع ایران دولتی است و از ۲۰ درصد باقیمانده، بخش عمده ای از آن زیر نظر سازمان ها و موسسات عمومی فعالیت کنند. مسائل مالی ساختاری و مدیریتی در صنایع دولتی باعث شده تا سطح کارایی تنزل یافته و از انعطاف پذیری ناچیزی برخوردار باشد روند خصوصی سازی با طی برنامه های اول، دوم و سوم

مطلوبی نداشته و از حجم تصدی گری دولت نکاسته است سیاستهای کلی نظام در ارتباط با بندهای (الف)، (ب) و (ج) اصل ۴۴ قانون اساسی و ابلاغ آن به دولت هنوز جدی گرفته نشده است و عمده مالکیت متعلق به دولت است، انحصار گرایی دولتی را میتوان یکی از موانع بزرگ و عدم موافقت برخی از سیاستمداران به الحاق ایران به این سازمان جهانی دانست، موانع تعرفه ای و غیر تعرفه ای دولت برای حمایت از صنایع داخلی با ساختار سازمان سازگاری ندارد و مستلزم تغییرات در اقتصاد بسته ایران است اعطای یارانه های دولتی که به منظور رقابتی کردن محصولات داخلی به خارجی و حمایت از تولیدکنندگان داخلی و کمک به اقشار آسیب پذیر از بدو انقلاب اسلامی ایران تاکنون در برنامه دولت قرار دارد با اصول سازمان همخوانی ندارد زیرا زمینه ساز تجارت ناعادلانه به حساب می آید چرا که در روند جهانی شدن اقتصاد و تجارت تنها تولید کنندگانی در صحنه باقی می مانند که به وسعت دنیای کنونی بیاندیشند. از آنجا که با ورود سرمایه گذاران خارجی به کشور ما سبب خواهد شد تولیدات داخلی با مشکلاتی روبه رو شود از طرفی واردات نیز به این کشور مجاز شود کمتر کسی حاضر خواهد شد به ازای جنس با کیفیت کمتر هزینه بیشتری پرداخت کند و از طرفی دیگر تولید کننده داخلی نیز برای بالا بردن کیفیت کار خود مجبور میباشد بیشتر هزینه کند و نهایت هزینه بیشتر سبب خواهد شد جنس خود را به قیمت گرانتر به بازار عرضه کند در صورتی که جنس مشابه خارجی آن در کشور ارزان تر باشد مردم متمایل به آن خواهند شد و اینگونه تولید داخلی با مشکلاتی از این قبیل روبه رو خواهد شد.

ایراداتی که در عرصه تجارت و قانون تجارت ما می باشد می طلبد که قبل از الحاق به این سازمان جهانی در درجه اول چارچوب ها و اصول تجاری در داخل اصلاح شود و اصلاح آنها قاعدتاً باید منطبق با استانداردهای جهانی و سازمان حمایت از مالکیت معنوی باشد از طرفی الحاق به سازمان حمایت از مالکیت معنوی نیز میتواند پیش نیاز الحاق به سازمان تجارت جهانی برای ما باشد زیرا بدون رعایت چارچوبها و اصول این سازمان نمیتوان از تجارت بین الملل و عضویت در سازمان تجاری بین المللی دم زد که هدف آن ارتقاء تجارت جهانی با رعایت اصول حقوقی و اخلاقی است. بی شک عضویت ایران در سازمان تجارت جهانی باعث خواهد شد افزایش واردات ناشی از برداشتن موانع غیر تعرفه ای محقق شود و همچنین از آنجایی که کشور نیازمند وارد کردن بخش زیادی از امکانات تجهیزات و حتی مواد اولیه کالاهای تولیدی برای صادرات میباشد وابستگی زیادی صادرات کشور به واردات پیدا خواهد کرد و باعث ورشکستگی شرکتها و بیکاری نیروی کار داخلی نیز خواهد شد از طرفی الزام ایران به رعایت حق مالکیت معنوی احتمال انتقال حجم عظیم از دارایی به خارج

است مذاکرات حدود یک دهه به طول انجامد اما باید توجه داشت استفاده مناسب از این فرصت میتواند با تطبیق تدریجی قوانین و مقررات کشور با الزامات سازمان تجارت جهانی از آثار ناگوار مواجهه یکباره با اقتصاد و تجارت بین الملل بکاهد.

موافقین پیوستن به سازمان تجارت جهانی بر خلاف برخی سیاسیون که منافع خود و کشور را در نظر می گیرند و معتقد میباشند که نباید به سازمان تجارت جهانی پیوست، اعتقاد دارند که روابط اقتصادی در ابعاد گسترده موجب نزدیکی روابط سیاسی خواهد شد و یک حسن تلقی میشود که کشورها روابط سیاسی خود را به همدیگر نزدیک کنند همچنین عضویت در این سازمان را موجب استحکام کشورهای در حال توسعه و جنوب میدانند که نتیجه آن ایجاد جبهه ای مستحکم در مقابل کشورهای توسعه یافته میشود و عرصه را برای یک تازی آنها محدودتر خواهد کرد و با وجود مرجع حل و فصل اختلافات در سازمان تجارت جهانی تحریم های ظالمانه غرب و آمریکا زیر سوال خواهد رفت و جوداین تحریمها نقض فاحش استانداردهای تجاری بین المللی می باشد و کشور ایران با توجه به موقعیت جغرافیایی خود و تنگه هرمز میتواند یکی از امن ترین و سریع ترین مسیرها برای اتصال هر چه بیشتر اروپا و آسیا گردد و از آنجا که عضویت در این سازمان بستر را برای سرمایه گذاری خارجی در این کشور فراهم می کند زمینه را برای گسترش عدالت اجتماعی و حذف کردن یا به حداقل رساندن نرخ بیکاری به راحتی فراهم خواهد کرد و مردم ایران از امکانات رفاهی بهتر و بیشتری منتفع خواهد شد در نتیجه پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی شاید در ابتدا پیامدهای منفی را به بار بیاورد اما با گذشت زمان باعث پیشرفت ایران در زمینه اقتصاد و تجارت می شود که خود همین امر منجر به ترقی در زمینه های دیگر است.

منابع

- ۱.الحاق ایران به سازمان تجارت جهانی/سراجی،مصطفی؛ بهبهانی زاده،علی اکبر
- ۲.الحاق ایران به سازمان تجارت جهانی،سود یا ضرر؟/حیدری خالص،ابوالحسن
- ۳.الحاق ایران به سازمان تجارت جهانی و تاثیر آن بر مقررات داخلی/شیروی،عبدالحسین

از کشور در راستای اجرای آن است. از دیگر مواردی که سبب شده برخی از سیاسیون کمتر به دنبال الحاق باشند این است که قاچاق گسترده کالا و خدمات صورت خواهد گرفت و به تبع کنترل و نظارت بر قاچاق و واردات کالای قاچاق سخت تر خواهد شد که مجموع موارد فوق عواملی هستند که کشور ایران را در راستای سرمایه گذاری و سرمایه پذیری دچار مشکلاتی خواهد کرد و اینها از جمله مواردی است که از دید خود سازمان هم مخفی نیست زیرا به وضوح میبینیم که پس از موافقت با الحاق یک کشور به این سازمان فرجه زمانی به او میدهند که خود را منطبق با سیاستهای این سازمان بسازد همانگونه که فرجه پنج ساله به کشور افغانستان که اخیرا عضو این سازمان شده دادند تا وفق یابد .

تشریح مراحل الحاق هر کشور به سازمان تجارت جهانی:

- ارائه درخواست الحاق به دبیرخانه سازمان
- تصویب درخواست الحاق در شورای عمومی و تشکیل گروه کاری کشور الحاق شونده
- ارائه نظام نامه آن کشور به سازمان
- بررسی نظامنامه پرسش و پاسخ در مورد نظامنامه
- مذاکره چندجانبه کشور خواهان الحاق با سایر کشورهای عضو
- مذاکرات دوجانبه بین کشور خواهان الحاق با هر کشور عضو سازمان به صورت جداگانه
- ارائه گزارشات به شورای عمومی سازمان و موافقت با عضویت آن کشور.

نتیجه گیری

الحاق ایران به سازمان تجارت جهانی دارای پیامدها و آثاری در حوزه قوانین و مقررات به ویژه مقررات صادرات و واردات است. بخش هایی از این قانون مغایر باسازمان تجارت جهانی است که بیشترین تعارض در سه حوزه حمایت از تولیدات داخلی، اعمال محدودیت های وارداتی و سیاست های مشوق صادرات است به نظر می رسد ایران طی سالهای گذشته کوشیده است تا از این تعارضات بکاهد و گامهای مهمی نیز در این راه برداشته است با این حال لازم است هم زمان با شروع مذاکرات الحاق کار اصلاح و تعدیل برخی از مقررات مغایر با قوانین سازمان تجارت جهانی صورت پذیرد. هر چند ممکن

مجازات اعدام

گرفتن با ارزش ترین حق فطری یا تحقق عدالت؟

فاطمه ارتجائی
دانشجوی کارشناسی حقوق

اعدام و قصاص از جمله مجازات های سالب حیات در قانون مجازات اسلامی ایران است که همواره در مورد درستی یا نادرستی آن بحث هایی وجود داشته است. در این بخش به بررسی این مجازات از دیدگاه حقوق بشر اسلامی و غرب میپردازیم و بررسی می کنیم آیا اعدام و قصاص به درستی در قانون مجازات اسلامی به کار رفته یا توجیهی در وجود آن در قانون نیست.

مجازات اعدام در حقوق موضوعه و حقوق اسلامی شدیدترین نوع مجازات است زیرا سالب حیات مجرم یعنی با ارزش ترین حق فطری او می باشد.

نظرات پیرامون اعدام متناقض است برخی اجرای آن را در مورد شدیدترین جرایم مانند نسل کشی هم جایز نمی دانند اما برخی تاکید بر ضرورت و مشروعیت اعدام جهت تحقق عدالت و حفظ نظم و امنیت لازم می دانند.

● حقوق بشر غرب

جهان بینی غربی به انسان مرکزیت اصلی می دهد و هدف حقوق غیر مذهبی نمی تواند فراتر از سعادت دنیوی افراد باشد حقوق بشر از دیدگاه غرب تمایل به لغو مجازات اعدام دارد زیرا آن را ناقض حقوق بشر می پندارد و این اعتقاد وجود دارد که با قاتل نباید مانند خود او رفتار کرد بلکه بر طبق اهداف نوین حقوق جزا باید او را با مجازاتی ملایم تنبیه کرد و ارزش حیات انسان ها را به او یادآوری نمود تا آماده بازگشت به جامعه شود لذا اعدام مجازاتی خشن و غیر انسانی است که ضرورت و مشروعیت خود را از دست داده است.

دیدگاه اعلامیه جهانی حقوق بشر پیرامون حق حیات در موارد زیر خلاصه می شود:

ماده ۳: هر کس حق زندگی، آزادی و امنیت شخصی دارد.
ماده ۶: میثاق حقوق مدنی و سیاسی: حق حیات از حقوق ذاتی انسان است. قانون باید از این حق حمایت کند و هیچ فردی را نمیتوان خودسرانه از زندگی محروم کرد.

در مقدمه اعلامیه جهانی حقوق بشر نیز همه دولت ها و جوامع مکلف به اجرای مواد حقوق بشر از جمله حیات شده اند هرچند مسئله لغو اعدام در اعلامیه جهانی حقوق بشر تصریح نشده و میثاق حقوق مدنی و سیاسی که مکمل آن می باشند از محدود کردن مجازات اعدام سخن گفته اند.

● حقوق بشر اسلام

مبنای دیدگاه حقوق بشر در اسلام ریشه در دین اسلام دارد. در اسلام حقوق خدا محور و مقام وحی عالی تر از عقل بشری است و انسان شایستگی تام قانونگذاری را ندارد اما انسان به

عنوان آفریده خداوند دارای کرامت ذاتی است و قادر است با به کارگیری نیروی عقل و استعداد خود مراتب رشد و کمال را طی کند. اسلام می خواهد رذایل را از جامعه انسانی پاک کند و فضایل را حفظ نماید تا حقوق انسان ها تامین شود و قتل از رذایلی است که اسلام با آن مبارزه می کند لذا با هدف حمایت از حقوق بشر بر بقای اعدام اصرار می ورزد و آن را مجازاتی ضروری و مشروع می داند

اسلام برای حق حیات ارزش زیادی قائل است لذا در نصوص اسلامی به حقوق حیات به عنوان طبیعی ترین و اولین حقوق اشاره شده است:

۱. و خود را نکشید زیرا خداوند به شما مهربان است و هر کس چنین کاری را از روی عداوت ستم انجام دهد به زودی او را در آتش می اندازیم و این کار برای خداوند آسان است (سوره نساء)

۲. به آثار رحمت خداوندی بنگر که چگونه او زمین را پس از مرگ آن زنده می کند (سوره روم)

این آیه حیات گیاهان و درخت ها و ... را رحمت خداوندی خوانده است لذا به طریق اولی حیات انسان ها که عالی تر است رحمت خداوند بوده و همه انسان ها حق برخورداری از آن را دارند.

۳. هر کس فردی را بدون آنکه دیگری را کشته باشد یا روی زمین فساد کرده باشد بکشد مانند این است که همه انسان ها را کشته و اگر نفسی را زنده کند مانند این است که همه انسان ها را زنده کرده است (سوره مائده)

طبق این آیه هرگونه آسیب به حیات نفس محترمه حرام و مرتکب آن مستحق کیفر است.

منشا قانونی مجازات اعدام و نیز سایر حدود قرآن و روایات بوده و نمی‌توان به طور کامل آنها را ملغی نمود. البته اگر در صورتی که در مورد قصاص اولیای دم گذشت نمایند و یا اگر در موارد دیگر حکومت اسلامی صلاح بداند میتوان به مجازات‌های ملایم‌تری روی آورد ولی به هیچ وجه این تغییر رویکرد نباید به معنای غیر انسانی بودن چنین مجازات‌ها و در نتیجه لغو آنها تلقی گردد.

● نتیجه

قصاص نفس مایه حیات است و نه ناقص حق حیات. اجرای اعدام اجرای عدالت است و نه رواج ظلم. قصاص نفس ارزش کرامت حرمت انسان را بالا می‌برد نه آنکه کرامت او را خدشه‌دار کند. قصاص نفس موجب تشفی خاطر صاحبان خون است عکس‌العمل‌های افراطی جلوگیری می‌کند. هیچ واکنشی جز اعدام قاتل نمی‌تواند خسارت ناشی از آن را به جامعه جبران کند و مانع تکرار چنین جرمی شود. زندانی ساختن قاتل آن هم در زندان‌های امروزی که زندگی مجرمان خطرناک در آنها بسیار راحت‌تر و بهتر از زندگی آنها خارج از زندان است و مجرم از عفو و آزادی مشروط و غیره نیز ممکن است برخوردار شود نمی‌تواند اثر قابل توجهی داشته و جایگزین مناسبی برای اعدام باشد. بنابراین ضرورت و مشروعیت اعدام قابل تردید و انکار نیست و درک لزوم ابقاء آن به معنای دریافتن ارزش حقوق بشر به ویژه حق حیات و کرامت انسان است. اما باید توجه کرد که اولاً این مجازات تا حد ضرورت و تا جایی که عدالت اقتضا می‌کند اجرا شود و دقت بسیاری اعمال گردد تا از هر نوع اشتباه و تبعیضی جلوگیری شود ثانیاً اثر بازدارندگی اعدام نباید این تصور را ایجاد کند که با سلب حیات مجرم ریشه جرم نابود می‌شود لذا تلاش برای شناسایی عوامل جرم زا و از میان بردن آنها اصلاح و تربیت و درمان مجرمان باید در اولویت قرار گیرد.

● منابع

۱. تاریخچه اعلامیه جهانی حقوق بشر از بهناز حاجی زاده
۲. اعلامیه جهانی حقوق بشر از زانیار پیوندی، امید محمدی
۳. نگاهی به بازتاب اعلامیه جهانی حقوق بشر در اسناد مهم منطقه ای از محمدهادی ذاکر حسین
۴. تبلور مفاد اعلامیه جهانی حقوق بشر در قوانین اساسی کشورها از علی رضائی

● بررسی نظرات مختلف در مورد کیفر بدنی اعدام

با مطالعه دیدگاه ادیان الهی و دیدگاه مکاتب مشهور حقوق جزا در مورد اعدام روشن می‌شود که هر قدر فاصله زمانی با رنسانس تر می‌شد دیدگاه‌ها درباره اعدام منفی‌تر شده و مکاتب به جای مجازات اعدام، تبعید، زندان و مجازات‌های بازدارنده را پیشنهاد می‌دهد به گونه‌ای که در طول چند دهه بسیاری از حکومت‌های جهان تحت تاثیر این افکار به الغای مجازات اعدام در کشور خود پرداخته‌اند و در حال حاضر برای لغو آن تلاش می‌کنند

دلایل مخالفان و موافقان کیفر بدنی اعدام:

الف: مشروعیت مجازات اعدام از لحاظ فلسفی: جامعه‌ای که ارتکاب جنایت و صدمه جان افراد را منع می‌کند حق ندارد برای حفظ و صیانت خود جان فرد دیگری را بگیرد. طرفداران مجازات اعدام این دلیل را از لحاظ فلسفی بی اعتبار می‌دانند زیرا چنین دلیل شامل سایر مجازات‌ها نیز می‌شود و پاسخ آن به طور کلی مبنای اجتماعی حق تنبیه را مطرح می‌کند حق تنبیه برای حفظ اجتماع و اجرای عدالت ضروری است

ب: عادلانه نبودن مجازات اعدام: مخالفان اعدام معتقدند که چون مجازات اعدام را نمی‌توان به طور دقیق با جرم ارتكابی متناسب کرد لذا این مجازات غیر عادلانه است به این ایراد چنین پاسخ داده شده است که هر اندازه جنایت وخیم باشد مرتکب از نظر اجتماعی خطرناک و غیر قابل اصلاح است لذا مجازات مرگ به این کیفر می‌تواند متناسب با این وخامت و خطر تلقی شود

آیا امیدی به ممنوعیت کیفر بدنی اعدام و ممنوعیت شکنجه در ایران است؟ شریعت اعمال این مجازات‌ها را می‌داند و یا امکان مجازات‌های ملایم‌تری نیز وجود دارد؟

اعلامیه جهانی حقوق بشر

سند حقوقی یا اعلامیه ای آرمانی؟

زهرا حسن زاده

دانشجوی کارشناسی حقوق

به این اعلامیه رای مثبت داد و تا سال بعد تعداد کشور هایی که به این اعلامیه پیوستند بالغ بر ۸۵ کشور شدند.

● جایگاه حقوقی اعلامیه

این اعلامیه از نظر حقوقی جایگاه حقوق نرم دارد؛ اصطلاح حقوق نرم اشاره به سندی دارد که الزام حقوقی ندارد، اما در درون آن هنجار هایی است که باور بر خوب بودن آن است.

این اعلامیه نیز رسماً به عنوان يك حقوق نرم نامیده میشود زیرا توسط مجمع عمومی سازمان ملل تحت يك اعلامیه تصویب شد و درون خود از هیچ ابزار یا مواردی که دولت ها قانوناً ملزم به پیروی از آن باشند برخوردار نمی باشد. شاید بدین جهت این اعلامیه حقوق نرم است که فضای حاکم بر زمان بعد از جنگ جهانی دوم ایجاب می کرد اینگونه باشد؛ چرا که الزام آور بودن آن شاید دلیلی برای جنگ های بعدی می شد.

البته از نظر برخی پژوهشگران الزام آور بوده چرا که به صورت گسترده ای پذیرفته شده و برای سنجش رفتار کشور ها به کار می رود علاوه بر آن کشور های تازه استقلال یافته زیادی به مفاد اعلامیه جهانی حقوق بشر استناد کرده و آن را در قوانین بنیادی یا قانون اساسی خود گنجانده اند.

سوالاتی که باید پرسید این است که این اعلامیه و سایر میثاق ها و پیمان ها و سازمان های و کمیته ها و... که نام حقوق بشر را یدک می کشند و دستاویزی برای منافع اقتصادی خود هستند در زمان هایی که حقوق بشر در خطر می افتد کجا هستند؟ در زمان کشتار مردم الجزایر به دست فرانسوی ها چه می کردند؟ یا زمانی که نیم میلیون غیر نظامی در جنگ ویتنام کشته می شدند؟ آیا حقوق بشر در خطر نیافتد وقتی شهر های غیر نظامی ایران هدف بمب شیمیایی قرار گرفت؟

● منابع

۱. تاریخچه اعلامیه جهانی حقوق بشر از بهناز حاجی زاده
۲. اعلامیه جهانی حقوق بشر از زانیار پیوندی، امید محمدی
۳. نگاهی به بازتاب اعلامیه جهانی حقوق بشر در اسناد مهم منطقه ای از محمدهادی ذاکر حسین
۴. مقاله تبلور مفاد اعلامیه جهانی حقوق بشر در قوانین اساسی کشورها از علی رضائی

اطلاعیه جهانی حقوق بشر از متن های راهنما و روشنگر در تاریخ بشر و پیکار خستگی ناپذیر برای دفاع از حیثیت و کرامت انسان و بر ضد تمام بیدادگری ها در در زمان ها و مکان های مختلف است.

بسیاری معتقدند اعلامیه جهانی حقوق بشر مهم ترین سندی است که در قرن بیستم تدوین شده است، اگر چه قبل تر حقوقی برای انسان ها در قالب اسنادی چون: مگاناکارتا، منشور حقوق انگلستان ۱۶۸۹، اعلامیه حقوق بشر و شهروندی ۱۷۸۹ و... مورد شناسایی قرار گرفته بود، اما بعد از جنگ جهانی دوم و فجایع نابودی مردم، زمین ها و زیربنای اقتصادی، تصویب اعلامیه ای مانند اعلامیه جهانی حقوق بشر اهمیت یافت چرا که با توجه به فضای فکری آن زمان، این اعلامیه آغازی نو به شمار میرفت و با توجه به آرمان ها و شعارهایی که داشت مورد قبول عامه مردم بود. نگارش این اعلامیه از ژوئن ۱۹۴۶ تا دسامبر ۱۹۴۸ در چهارچوب سازمان ملل متحد ادامه یافت و این سند پس از آن به یکی از ابزار های اصلی پیکار برای حقوق بشر بدل شد.

نخستین تلاش ها برای تدوین این اعلامیه را الینور روزولت بیوه فرانکلین روزولت رئیس جمهور درست یک سال بعد از مرگ همسرش آغاز کرد. وی از دو مقام کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل به نام های ژنگ پنگجون و شارل حبیب مالک در منزل مسکونی خود در نیویورک دعوت به عمل آورد تا روی متن پیش نویس اعلامیه کار کنند. این دو تمام بعد از ظهر را در گیر بحث های فلسفی بودند ولی گفتمان آنها نتیجه ای در پی نداشت. بن بست گفت گوی آنها مانع تهیه پیش نویس نشد و با تلاش های رنه کسن فرانسوی در تهیه متن آن و در ادامه تلاش های جان هامفری متن پیش نویس آماده شد. در نگارش این پیش نویس تلاش شد که به نقاط مشترک که اتفاق نظر جهانی بر آن وجود دارد تاکید شود و به نوعی جهانشمول باشد حتی رنه کسن در جایی تاکید کرد: «باید اعلامیه ای تهیه شود که تمام کشور هایی که در آینده به سازمان ملل می پیوندند نیز امکان پذیرش آن را داشته باشند».

در نهایت در روز ۱۰ سپتامبر ۱۹۴۸ میلادی اعلامیه جهانی که مشتمل بر یک مقدمه و ۳۰ ماده می باشد با ۴۸ رای موافق بدون رای مخالف و ۸ رای ممتنع به تصویب رسید. از جمله کشور هایی که به آن رای ممتنع دادند عربستان و شوروی را می توان نام برد. ایران نیز در زمان پهلوی دوم به سر می برد

رشته حقوق تجارت بین الملل

گرایشی محبوب بین دانشجویان حقوق

فاطمه نیکدوست
دانشجوی کارشناسی حقوق

قرار می‌گیرد. دروسی که در آزمون تجارت حقوق بین الملل مورد توجه قرار گرفته: متون حقوقی، حقوق مدنی، حقوق تجارت، حقوق بین الملل عمومی، حقوق بین الملل خصوصی. دانشگاه هایی که در ایران دارای رشته حقوق تجارت بین الملل هستند: دانشگاه تهران (محل تحصیل پردیس فارابی قم) دانشگاه شهید بهشتی تهران، دانشگاه شیراز، دانشگاه علامه طباطبائی تهران.

● توانایی های لازم در رشته حقوق تجارت بین الملل:

۱. جسارت
۲. بیان قوی
۳. تسلط به زبان و ادبیات فارسی
۴. تسلط به زبان انگلیسی
۵. قدرت استدلال
۶. خلاقیت
۷. آشنایی به علوم فلسفه و روانشناسی و جامعه شناسی.

● بازار کار رشته حقوق تجارت بین الملل

بازار کار این رشته در ایران به نسبت شرایط و وضعیت اقتصادی، سیاسی و اجتماعی کشور می‌تواند تغییر کند. دقت داشته باشید هر رشته دانشگاهی در صورتی می‌تواند به بهترین کسب و کار اقدام نماید که این مسئله را مورد توجه قرار دهد که باید از توانمندی های عملی برخوردار باشد. بازار کار در زمینه رشته حقوق تجارت بین الملل نیز در صورتی که افراد توانمندی های عملی داشته باشند بسیار مناسب می‌باشد. نمی‌توان برای هیچ رشته ای مستقل از خواننده آن آینده مطلوبی ترسیم کرد. آینده رشته اینکه خوب باشد یا خیر، به فرد بستگی دارد. تجارت بین المللی می‌تواند امروزه با روش های نوینی انجام پذیرد که به آن تجارت الکترونیک گفته می‌شود، می‌توانید آینده این رشته را بسازید و هم در بخش دولتی تاحدودی و بیشتر در بخش خصوصی مانند شرکت ها فعالیت کنید. در نظر داشته باشیم که به صرف گرفتن یک مدرک نباید انتظار آچنانی داشت. موفقیت صبر و حوصله و نظم و آینده نگری و مهارتی چون دست به قلم بودن و سخنوری و دانش زبان انگلیسی کافی می‌خواهد.

علم حقوق را چنین تعریف کردند: دانشی که به تحلیل قواعد حقوقی و سیر تحول و زندگی این قواعد می‌پردازد. بر اساس این تعریف، می‌توان قواعدی را که ضابطه مند کردن روابط افراد با یکدیگر می‌پردازد. در قالب حقوق خصوصی، از قواعدی که مختص به روابط مابین دولت و مأموران دولتی با مردم است حقوق عمومی نام دارد، متمایز کرد. با این وجود و برپایه تقسیم بندی مرسوم فعلی در بین شاخه های مختلف دانش حقوق می‌توان زیر شاخه هایی را ذیل هر کدام از این دو گروه قرار داد که یکی از آنها حقوق تجارت بین الملل است.

در ذیل گروه حقوق خصوصی گرایشی در قالب حقوق تجارت بین الملل پدید آمده است، همانگونه که از اسم این رشته برمی‌آید، این رشته ناظر بر روابط تجاری افراد در سطح بین الملل است. به عبارت دیگر: موضوع این رشته حقوقی روابط تجاری افراد در داخل یک کشور نیست، بلکه باید ویژگی بین المللی نیز داشته باشد.

گرایش حقوق تجارت بین الملل از جمله گرایش های مقطع کارشناسی ارشد رشته حقوق است، که علاقه مندان به آن پس از دریافت مدرک کارشناسی و آشنایی اولیه با حقوق خصوصی می‌توانند در مقطع کارشناسی ارشد به تحصیل بپردازند. کارشناسی ارشد حقوق تجارت بین الملل را می‌توان بررسی مجموعه از قواعد حاکم بر مبادلات تجاری میان اشخاص حقیقی و حقوقی دانست که واجد خصیصه های فرامرزی یا دارای عنصر خارجی است. موضوعاتی نظیر بیع بین المللی کالا، حقوق حمل و نقل بین المللی، سازمان تجارت جهانی، شرکت های چند ملیتی، تجارت الکترونیک، تعارض قوانین، حقوق انرژی و دآوری بین المللی در این رشته مورد مطالعه

گفت و گو با خانم حانیه کلیدی

رتبه ۲ آزمون وکالت کانون وکلای خراسان

سال ۱۴۰۱ (نوبت ۱۴۰۰)

نگار حلیمی
دانشجوی کارشناسی حقوق

نام خانوادگی	کلیدی
نام	حانیه
سهمیه	ازاد
کانون	کانون وکلای دادگستری خراسان رضوی و خراسان / جنوبی / خراسان رضوی
نمره کل تراز نهایی	11051
حد نصاب در سهمیه	6996
وضعیت	شما دارای حد نصاب آزمون می باشید

درس	نام درس	نمره خام (از صد)
1	حقوق مدنی	73/33
2	آیین دادرسی مدنی	60/00
3	حقوق تجارت	70/00
4	اصول استنباط حقوق اسلامی	85/00
5	حقوق جزای عمومی و اختصاصی	76/67
6	آیین دادرسی کیفری	76/67
7	حقوق اساسی	85/00

بهترین زمان شروع مطالعه برای آزمون در دوران دانشجویی ، حدود ترم ۶ است . چنانچه اوایل یا اواسط دوره کارشناسی هستید ، برای مطالعه منابع و کتاب های مخصوص آزمون عجله نکنید چون زمان زیادی تا آزمون وکالت دارید. بهتر است اینگونه دانشجویان ، این زمان طولانی را به مطالعه دقیق کتب منبع اختصاص دهند تا پایه و سطح علمی خود را ارتقاء دهند.

برای آموختن فوت و فن های مطالعه و برنامه ریزی ، تا می توانید مصاحبه رتبه های برتر ادوار جدید را مطالعه کنید و موارد مهم آن را استخراج کنید .

مهم ترین مسئله این است که پس از انتخاب منبع ، شیوه مطالعه و برنامه ریزی ، تا حد ممکن به انتخاب های خود وفادار بمانید و تا حد ممکن آنها را تغییر ندهید . از تعدد منابع به شدت پرهیزید . بهتر است یک کتاب را صدفبار بخوانید و کامل مسلط شوید تا اینکه صد کتاب را یکبار بخوانید و از هرکدام مطالب پراکنده ای در ذهن تان باشد .

● چه منابعی رو برای شروع انتخاب کردید؟ به نظر شما فاکتور اساسی برای انتخاب منبع مناسب چیست؟ اینکه از چند منبع استفاده کنیم خوبه یا اینکه روی یک منبع تمرکز کنیم؟

سلام خدمت خوانندگان نشریه دادبان، در این شماره در کنار یکی از رتبه برترهای آزمون وکالت کانون وکلا هستیم تا راهنمایی باشن برای داوطلبین.

● در ابتدا خودتون رو برای خوانندگان ما معرفی کنید:

_حانیه کلیدی هستم متولد ۱۳۷۷ ، در سال ۱۳۹۹ از دانشگاه پیام نور مشهد فارغ التحصیل شدم و در حال حاضر، دانشجوی مقطع ارشد جزا و جرم شناسی دانشگاه فردوسی مشهد هستم. بنده در سال ۱۴۰۰ موفق به کسب رتبه ۲ کانون وکلای خراسان و هم چنین رتبه ۲ مرکز وکلای خراسان شدم. در حال حاضر کانون وکلا را انتخاب نموده ام و کارآموز کانون وکلای خراسان هستم .

● چه زمانی تصمیم گرفتید مطالعه آزمونی رو شروع کنید؟

_ از دوران دانشجویی هدفم قبولی در آزمون وکالت بود . زمستان ۱۳۹۹ مطالعه را شروع کردم و قرار بود آزمون کانون وکلا ، آبان ماه ۱۴۰۰ برگزار بشود اما پس از مدتی تعویق النهایه در تیرماه ۱۴۰۱ برگزار شد . بنده در آبان ماه کاملاً آماده بودم و دوران تعویق برای من خیلی سخت گذشت چون حفظ آمادگی بالایی که داشتم و سطح علمی به مدت ۸ ماه کار سختی بود.

● آیا در دوران دانشجویی، دانشجوی درسخوانی بودید و زمان شروع مطالعه سطح بالایی داشتید یا از صفر شروع کردید؟

_ همانطور که مستحضری تعداد کلاس های دانشگاه پیام نور بسیار کم بوده و نحوه آموزش عمدتاً خودخوان است . هرچند در مدت دانشجویی معدل بالایی داشتم اما با سطح پایین تر از متوسط ، مطالعه برای آزمون را شروع کردم .

● بنظر شما برای شروع و برنامه ریزی چه فاکتور هایی رو باید مدنظر قرار بدیم و از کجا شروع کنیم؟

_ مهمترین و اولین گام برای آمادگی هر آزمونی ، انتخاب منبع درست و متناسب با سطح داوطلب است . برای انتخاب منبع درست ، تجربه موفق ها را بخوانید و سپس اقدام به انتخاب منبع کنید . همچنین استفاده از مشاوره صادقانه یک رتبه برتر تا حد زیادی کمک کننده است.

بنده در کلاس های آمادگی آزمون شرکت کردم اما چون مدتی مشاور آزمون بودم ، منابع به شرح ذیل پیشنهاد بنده است:

■ حقوق مدنی : شرح آزمون بیات (برای سطح متوسط به بالا) یا شرح آزمون توکلی (برای سطح ضعیف) + تست جرعه نوش و تست شهبازی .

■ آیین دادرسی مدنی : شرح آزمون توکلی + تست مصطفی السان

■ حقوق تجارت : شرح آزمون رشیدی نسب + تست نیلوفر حسینی

■ حقوق جزا : شرح آزمون احمد غفوری + تست غفوری و تست تسلط نامه قاضی زاده

■ آیین دادرسی کیفری : شرح آزمون غفوری + تست غفوری

■ اصول فقه : شرح آزمون سمیرا محمدی + تست سمیرا محمدی

در مورد متون فقه ، اساسی و حقوق ثبت هر منبعی کفایت میکند.

در هر درس یک شرح آزمون را انتخاب کنید و تا حد امکان تا انتها آنرا تغییر ندهید . اما در مورد کتاب تست ، تعدد منبع ایرادی ندارد و تا می توانید تست بزنید تا بتوانید آنچه آموخته اید را در سریع ترین زمان ممکن در تست اعمال نمایید.

مطالعه منابع بالا همراه با مطالعه اصل مواد قانونی است ؛ لذا از مطالعه قوانین غافل نشوید.

● تعداد ساعت هایی که مطالعه می کنیم مهمه؟ شما روزی چند ساعت مطالعه می کردید؟

– آنچه مهم است تعداد ساعات مطالعه مفید و با تمرکز کامل است . از حداقل ۴ ساعت مطالعه مفید شروع کنید . نیازی به ساعت های طولانی مطالعه نیست و صرفا کافی است مطابق با برنامه ریزی که انجام داده اید ، مطالعه کنید . بنده روزی حدود ۴ ساعت مطالعه میکردم که در ماه های

پایانی به ۶ ساعت رسید . توصیه میکنم ساعت مطالعه را ملاک قرار ندهید و صرفا اتمام برنامه معیار مطالعه تان باشد.

● شما روزی چند واحد درسی را مطالعه می کردید؟ مثلا کل روز مشغول خواندن یک درس بودید یا تنوع درسی داشتید؟

– این سوال کاملا به هر شخص بستگی دارد اما معمولا مطالعه روزی دو یا سه عنوان درسی متفاوت بهتر است چون از خستگی مغز و فرسایشی بودن مطالعه جلوگیری می کند . در هنگام برنامه ریزی باید به این نکته توجه کرد که همه ی دروس به موازات هم پیش بروند.

● بنظر شما تمرکز بر روی یک واحد درسی در طول روز بازخورد بیشتری دارد یا تنوع درسی داشتن؟

شما در آزمون اصلی باید در ۱۵۰ دقیقه به ۸ یا ۹ عنوان درسی متفاوت پاسخ بدهید . بنابراین مطالعه دروس متفاوت به صورت همزمان و روزانه به شما کمک می کند تا توانایی مدیریت پاسخگویی به دروس متعدد را داشته باشید . بهترین راه برای حفظ تمرکز ، کنار گذاشتن گوشی در تمام مدت مطالعه و دوری از حواس پرتی های مطالعاتی است.

● خلاصه نویسی چقدر اهمیت داره؟ بنظر شما چه زمانی برای خلاصه برداری مناسب است ؟ دور اول همزمان با یادگیری؟ یا دور دوم همراه با مرور؟

– می توانم بگویم بدون خلاصه نویسی نمی توان رتبه خوبی به دست آورد . چون شما برای هر درس کتاب های قطوری مطالعه میکنید و در ماه آخر که نیاز دارید دروس را مدام مرور کنید ، ناگهان با حجم بالایی از کتب مواجه می شوید که عملا فرصت مرور همه ی آنها نیست .

اما چنانچه از ابتدای مسیر ، خلاصه نویسی یا نکته نویسی داشته باشید ، در ماه های آخر به سرعت می توانید کل مطالب را چندین بار مرور نمایید.

از آنجائیکه نص قوانین بسیار اهمیت دارد ، پیشنهاد بنده این است که در هرکدام از کتاب های قانون تان ، برای هر صفحه یک برگه سفید قرار دهید و آنرا به صورت یک دفترچه سیمی در بیاورید که در هر صفحه ، یک طرف متن قانون و یک طرف ، صفحه سفید است . سپس در صفحات سفید ، خلاصه و نکات مطالعه شده از منابع را روبروی ماده مرتبط آن یادداشت کنید . اصولا فرایند خلاصه نویسی باید به آرامی باشد و در هر دوره جدید مرور ، کم کم کامل شود.

برای مطالعه هر مبحث ، ابتدا مواد قانونی مرتبط با آنرا یکبار روزنامه وار بخوانید تا ذهن شما آماده شود ، در مرحله دوم منبع مربوط را در آن مبحث به صورت مشروح و عمیق مطالعه فرمایید و در مرحله آخر از آن مبحث ، تست بزنید. این مراحل

به تثبیت مطالب و ماندگاری آنها در مغز شما به مدت طولانی کمک زیاد می کند . بهتر است خلاصه نویسی از دور دوم مطالعه مطالب آغاز شود تا از یادداشت مطالب بدیهی و ساده جلوگیری شود. اما چنانچه در کتب تست نکته جدیدی دیدید می توانید آنرا در دفتر خلاصه خود یادداشت کنید. توصیه میکنم در آزمون های آزمایشی یکی از موسسات استاندارد شرکت کنید تا به طور مرتب در شرایط آزمون تست بزنید .

● چه زمانی برای مرور مطالب مناسب هست؟ چگونه دروس را مرور میکردید؟

برنامه ریزی و مرور دو رکن اساسی موفقیت در آزمون وکالت است . اکثر داوطلبان مطالب را به خوبی مطالعه می کنند و مسلط می شوند اما به علت عدم مرور صحیح ، موفق نمی شوند.

در برنامه ریزی مطالعاتی تان مرور مطالب مطالعه شده در همان روز، هفته قبل و روز قبل را قرار دهید. همچنین می توانید از طریق تست زنی یک مبحث را مرور کنید. دقت کنید تست خوانی هیچ کمکی به شما نمی کند. بهتر است مرور را در زمان هایی که انرژی شما کمتر است مانند ساعات پایانی شب قرار دهید.

برخلاف برخی اشخاص، بنده معتقدم که انتقال مطالب مطالعه شده از ذهن در کمتر از یک دقیقه به تست و حل آن، نیاز به سطح بالایی از تسلط علمی نسبت به آزمون های تشریحی دارد. از همان ابتدا به شیوه گفته شده تست بزنید و هرچه به زمان آزمون نزدیک می شوید، سهم بیشتری از زمان تان را به تست اختصاص دهید.

● حالا که از برهه استرس های آزمون گذشتید نظرتون در مورد آزمون و سطح سوالات اون چیه؟

اصولا سطح آزمون کانون وکلا همیشه بالا بوده و متناسب با آن باید تلاش کرد. متأسفانه یکی از تبعات قانون تسهیل این بود که داوطلبان به تصور قبولی ساده و بدون نیاز به تلاش، در آزمون شرکت می کنند و چون آمادگی نداشتند نمی توانند به سوالات پاسخ دهند و انگشت اتهام را به سمت اسکودا می گیرند.

در حالی که در همین آزمون بسیاری با بهترین نتیجه موفق می شوند چون برای هدف شان تلاش داشته اند .

● در پایان اگر حرف و پیشنهاد، و تجربه ای به عنوان سخن آخر با خوانندگان ما دارید بفرمایید.

از این فرصت استفاده میکنم و به عنوان خواهر کوچک شما، خطاب به عزیزانی که این مرقومه را مطالعه می فرمایند می گویم که دلخوش به قانون هایی زودگذر همچون تسهیل نباشید.

سعی کنید با اقتدار، افتخار و بدون هیچ گونه ارفاقی موفق شوید و از حواشی و جریان های منفی دوری کنید و از همین اکنون شان وکالت را رعایت کنید و احترام خانه صنفی تان را حفظ کنید.

با آرزوی موفقیت و تعالی

رهرو آن نیست که گه تند و گهی خسته رود
رهرو آن است که آهسته و پیوسته رود
رهرو آن است که گاهی بنشیند، نرود
تا ببیند که چه رفتست و چه باید برود ...

تشکر بابت راهنمایی های ارزشمند و وقتی که در اختیار ما گذاشتید، انشالله در شماره آتی با سوالات مربوط به دوران کارآموزی در خدمت شما خوانندگان گرامی هستیم.

استارتاپ چیست؟

بررسی شرکت های نوپا و وضعیت حقوقی آنها

زهرا سیار

نرجس سادات صفری

دانشجوی کارشناسی حقوق

استارتاپ یک سرمایه گذاری به شکل کارآفرینی است که طی آن یک شرکت نوپا ایده‌ی جدیدی برای کسب و کار ارائه می‌دهد. طبق تعریف استیو بلنک، پروفسور دانشگاه استنفورد، استارت آپ یک سازمان است که برای پیدا کردن یک مدل کسب و کار تکرارپذیر و مقیاس پذیر راه اندازی می‌شود. با این که در تعریف استارت اپ تأکیدی وجود ندارد که حتما فعالیت آن در حوزه تکنولوژی یا فناوری اطلاعات باشد اما چون در سالهای اخیر بسیاری از استارت اپ ها حول این زمینه شکل گرفتند گاهی در تعریف استارت اپ به این مسئله اشاره میشود که استارت اپ باید در حوزه فناوری نوین فعال باشد. باید گفت الزامات حقوقی استارتاپ ها از مهم ترین مسائل و دغدغه های صاحبان استارتاپ است.

خلاقیت و رزومه های کاری خوب و حرفه ای مواردی هستند که در برنامه های جدید مربوط به این کسب و کارهای استارت آپی به چشم می‌خورند، به همین دلیل فعالان اقتصادی پیش بینی می کنند که این نوع شرکت ها با سرعت بیشتری قادر خواهند بود خلا های موجود در فضای کاری را بر طرف کنند زیرا جامعه همواره به چیز های جدید و نوآورانه تمایل بیشتری نشان می دهند.

با وجود این که هنوز قوانین استارتاپ ها در ایران ناقص است ولی تعدادی از همین قوانین هم می‌تواند به کسب و کار آنها کمک کند. به طور مثال قانون ثبت اختراعات یا قانون تجارت الکترونیک و... از جمله قوانینی هستند که در رشد این شرکت ها کمک کننده هستند.

این استارت آپ ها محصولات و خدمات جدید خود را به بازاری وارد کردند که با چنین شرایطی روبه رو نشده بود ولی کم کم قوانین این صنف نیز در حال تکمیل است. به عبارتی افرادی که آغازگر این راه بوده اند با قراردادهای گوناگون کار خود را شروع کردند و به تکمیل قوانین در جهت سهولت حضور استارت آپ های دیگر در بازار کمک کردند.

استارتاپ ها هم باید نسبت به حقوق خود آگاهی لازم را داشته باشند و قبل از این که به یک شخصیت حقوقی تبدیل شوند وظایف و نقش های خود را به خوبی بدانند و آنها را در دستور کار خود قرار دهند. حرکت رو به جلو پروسه حقوقی استارتاپ ها وضعیت بهتری را برای این شرکت ها نسبت به ۵ سال اخیر فراهم آورده است. باید توجه داشت که رسیدن به یک ساختار مشخص و سودمند برای بهره بردن از این قوانین

چه استارت آپ نوپا باشد، چه در حال توسعه و چه رشد یافته و با سابقه، در ارتباط با بنیانگذاران، سرمایه داران، کارمندان و حتی سازمان ها و ارگان های مربوط، درگیر الزامات حقوقی استارتاپ ها است. نظارت و برنامه ریزی حقوقی این مسائل، نیازمند دانش و تخصص حقوقی است. به همین دلیل، داشتن یک مشاوره حقوقی استارت آپ متخصص، می‌تواند ضامن اطمینان خاطر و آسودگی صاحبان استارت آپ باشد و این موجب توسعه روزافزون استارتاپ می‌شود.

امروزه هر فعالیت اقتصادی در چارچوبی از قوانین و مقررات تشکیل می‌شود که فعالیت های استارت آپ نیز از این قاعده مستثنی نیستند. با رشد فعالیت این نوع شرکت ها در سال های اخیر، نیاز به قوانین جدید در این فضاها و نوآوری های پیش احساس می‌شود. کارشناسان در این حوزه معتقدند که زیر ساخت ها و قوانین خوبی در این بخش به تصویب رسیده اما فعالان استارت آپ ها برخلاف عقیده کارشناسان معتقدند که این قوانین با ضعف های جدی روبرو است و از نبود یک قانون مستقل که ساز و کار دقیق فعالیت آنها را مشخص کند شکایت دارند و به مواردی اشاره می کنند که وضع قانون برای آنها الزامی می‌رسد.

برنامه موجود در اکثر فضا های استارت آپی به این شکل است که این شرکت های تازه تاسیس از تمام ظرفیت های مالی و اقتصادی موجود در فعالیت خود استفاده می‌کنند و با سرمایه گذاری در مکان های مختلف توانسته اند یک پشتوانه مالی برای استفاده از بروز ترین فناوری های موجود در حوزه های مختلف را از جمله خدمات، تجهیزات و صنایع را به وجود آورند.

علاوه بر آن، انعقاد این قرارداد به مؤسسين استارت‌آپ‌ها کمک می‌کند تا همچنان انگیزه همکاری و فعالیت خود را حفظ کرده و در ابتدای راه ایجاد استارت‌آپ، از آن خارج نشوند.

● تهیه اساسنامه مناسب و ثبت شرکت

اگر قصد دارید برای ثبت استارت‌آپ خود اقدام کنید باید ابتدا نسبت به قوانین ثبت شرکت‌ها که مبنای آن قانون تجارت کشور می‌باشد، آشنایی داشته باشید. در قانون تجارت، انواع مختلفی از شرکت‌ها معرفی شده‌اند که ۴ نوع آن (بامسئولیت محدود، سهامی خاص، تعاونی و سهامی عام) به نسبت سایر شرکت‌ها، مشهورتر و پرکاربردتر می‌باشند.

● قرارداد هم بنیان‌گذاران (CFA)

باید بدانید که تیم اولیه یک شرکت نوپا، از هم بنیان‌گذاران تشکیل شده و یکی از ضروری‌ترین موارد موجود در قوانین استارت‌آپی، قرارداد مشارکت مؤسسين یا بنیان‌گذاران است. این قرارداد به شما و سایر تیم‌های استارت‌آپی کمک می‌کند تا پیش از آنکه تعدادی از بنیان‌گذاران به اختلافات عمیقی با یکدیگر برخورد کنند، جزئیات و کلیات فرایند همکاری میان آن‌ها شفاف شده و از هر نوع درگیری احتمالی جلوگیری نمایید.

جز با همکاری و مشاوره فعالین این عرصه امکان پذیر نخواهد بود.

حال چند نمونه از قرارداد های حقوقی مهم در حوزه استارت آپ را بررسی می‌کنیم.

● توافق نامه محرمانگی یا عدم افشای اسرار تجاری (NDA)

توافق نامه عدم افشا، به شما کمک می‌کند تا به راحتی، ایده خود را مطرح کنید و به هیچ وجه بابت سرقت ایده خود نگرانی نداشته باشید. از سوی دیگر، اگر ایده‌تان پتانسیل بالایی در جذب سرمایه‌گذار داشته باشد، با استفاده از این توافق نامه و سایر قوانین حقوقی می‌توانید با خیالی آسوده تعهدات، الزامات قانونی، شرایط و نحوه سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذاران را به صورت کاملاً شفاف، تعیین نمایید.

● تنظیم قرارداد واگذاری سهام (SHA)

قرارداد واگذاری سهام که اصطلاحاً به آن وستینگ هم گفته می‌شود، با این هدف میان شرکا استارت‌آپ‌ها تنظیم می‌شود که سهم هر یک از مؤسسين استارت‌آپ، با توجه به منافع ایجاد شده برای استارت‌آپ و همچنین، تلاش آن‌ها در پیشرفت و توسعه کسب و کار، مشخص گردد.

● تصویر فوق کاری از گروه "فضای مجازی" است.

حقوق مالکیت فکری

و معرفی وکیل مالکیت فکری

سحر ظهیری
مہتاب رحمتی
دانشجوی کارشناسی حقوق

امروزه با پیشرفت تکنولوژی، ساخت، تولید و کارآفرینی؛ مبحث مالکیت فکری بر سر زبان ها آمده است. مالکیت فکری به فرآیندهای فکری گویند که علاوه بر مالکیت مادی و ارزش اقتصادی، دارای مالکیت معنوی نیز می باشند، زیرا موضوع آن یک شی معین مادی نیست.

● مالکیت فکری

صنعتی (حق طرح های صنعتی، حق طرح های محصول، و حق طرح های معماری) به دارندگان این حقوق اجازه می دهد از ایده های خود در هر گروه بهره مند شوند و در صورت نیاز از دیگران درخواست حمایت نمایند.

● جرائم نقض حقوق مالکیت فکری

جرائم نقض حقوق مالکیت فکری ممکن است شامل کپی برداری غیرمجاز، استفاده از نام تجاری یا لوگوی شرکت دیگر، تقلید از طرح های صنعتی و غیره باشد، برای رسیدگی به این جرائم قوانین مالکیت فکری در هر کشور متفاوت است، اما در بسیاری از کشور ها، دادگاه های مختلفی برای رسیدگی به این جرائم وجود دارند. این جرائم ممکن است شامل دادگاه های مدنی، دادگاه های کیفری، و دادگاه های تجاری باشند. در بسیاری از موارد، مراجع قضایی مختلفی برای رسیدگی به جرائم مختلف مالکیت فکری وجود دارند.

در بسیاری از کشورها، قوانین مالکیت فکری شامل جرائمی مانند تقلید از طرح های صنعتی، کپی برداری غیرمجاز، استفاده از نام تجاری یا لوگوی شرکت های دیگر و ... هستند.

در صورتیکه شخصی به جرم نقض حقوق مالکیت فکری متهم شود، ممکن است به دادگاه مربوطه ارجاع شود و در صورت اثبات جرم، مجازات هایی مانند جریمه، حبس یا تحریم های دیگر اعمال شود. به طر کلی جرائم نقض حقوق مالکیت فکری بسیار جدی هستند و ممکن است منجر به تحریم های جدی برای شخص متهم

مالکیت فکری به حقوقی گفته میشود که برای حفاظت از اختراعات، نام تجاری، طرح های صنعتی، اثرات ادبی و هنری و سایر ایده ها و اختراعاتی که از ذهن افراد خارج میشوند ایجاد شده است. این حقوق شامل حقوقی مانند حق اختراع، حق نشر، حق تصویر، حق نام تجاری و حق نسخه برداری است..

مالکیت فکری برای افراد، شرکت ها و کشور ها اهمیت بسیاری دارد چرا که با حفاظت از اختراعات، ایجاد ارزش اقتصادی، حفاظت از حقوق مولفان و حفاظت از نام تجاری به افراد و شرکت ها اجازه میدهد تا از اختراعات و ایده های خود بهره مند شوند و در صورت نیاز از دیگران در خواست حمایت نمایند. بعلاوه از مصرف کنندگان حفاظت میکند و این اجازه را می دهد تا از کالا و خدماتی که با نام خاصی عرضه میشوند بهره مند شوند و از کیفیت و اعتبار این کالاها و خدمات اطمینان حاصل کنند، بدین صورت که مصرف کننده با استفاده از یک محصول با نام تجاری خاص از کیفیت آن اطمینان حاصل کرده و در دفعات بعدی از همان کالا با نام تجاری خاص استفاده کند و بالعکس در صورت عدم کیفیت از خرید آن خودداری نماید.

در مجموع این اقدامات باعث حمایت از صاحبان ایده و اختراع، باعث میشود افراد و شرکت ها به نوآوری و اختراع سوق داده شوند.

مالکیت فکری به چهارنوع اصلی شامل؛ حق اختراع (حق اختراع، حق نوآوری، حق انحصاری برای استفاده از اختراعات)، حق نشر (حقوقی مانند حق نشر، حق ترجمه، حق توزیع، حق اجرا برای آثار ادبی و هنری)، حق نام تجاری (حق نام تجاری، حق نشان تجاری و حق تصویر) و حقوق طرح های

بنابراین بهترین راه برای جلوگیری از نقض حقوق مالکیت فکری، ثبت حقوق مالکیت فکری و اخذ مجوز های لازم برای استفاده از اختراعات، نام های تجاری و طرح های صنعتی است.

● وکیل مالکیت فکری

وکیل مالکیت فکری به عنوان یک متخصص در زمینه ی مالکیت فکری، در ارائه مشاوره به افراد و سازمان ها نقش مهمی دارد. او قادر است به مشاوره و راهنمایی دقیق، افراد را در شناسایی و دفاع از حقوق مالکیت فکری خود کمک کند. همچنین میتواند در مواردی که حقوق دیگران نقض شده است اقدامات قانونی مناسب را به مشتریان خود پیشنهاد کند. وکیل مالکیت فکری میتواند در صورت نیاز در ساخت و تهیه مستندات حقوقی مورد نیاز برای ثبت و حفاظت از حقوق مالکیت فکری، پشتیبانی میکند. همچنین در مواردی که حقوق دیگران نقض شده است، قادر است برای مشتریان خود اقدامات قانونی مناسب را انجام دهد و موردی را که با حقوق مالکیت فکری در ارتباط است، در دادگاه نشان دهد.

این زمینه جلوگیری کنند.

■ موارد مربوط به افشای اطلاعات:

وکیل مالکیت فکری باید در مسائلی مانند محرمانگی اطلاعات و افشای آنها به دیگران مشاوره دهد و کمک کند که مشتریان از هرگونه تخلف در این زمینه جلوگیری کنند.

■ دفاع در مقابل دعاوی:

وکیل مالکیت فکری با مشتریان خود در مورد دعاوی که مربوط به مالکیت فکری آنهاست، مشاوره میدهد و آنها را در دفاع خود در مقابل این دعاوی راهنمایی میکند.

■ بررسی و تحلیل قراردادهای مرتبط با مالکیت فکری:

وکیل مالکیت فکری باید توانایی بررسی قراردادهای مورد تبادل اطلاعات و برگزاری مجمع های عمومی را داشته باشد و برای مشتریان قراردادهای مناسبی را تهیه کند. در کل وکیل مالکیت فکری یک حقوقدان تخصصی است که باید به نیاز های مشتریان خود پاسخ دهد و در برخورد با مسائل مربوط به حقوق مالکیت فکری بهترین راه حل را برای آنها پیشنهاد دهد.

در این پژوهش به بررسی مفهوم مالکیت فکری و اهمیت انواع آن و همچنین معرفی وکیل متخصص در مالکیت فکری و شرحی از وظایف آن پرداخته شد. بطور کلی هر ایده و نظری که شما به عنوان مالک آن هستید مالکیت فکری آن را هم به لحاظ قانونی دارید که شامل حق اختراع، نشر و ... میشود. در این راستا وکیل مالکیت فکری با داشتن دانش کافی در این حقوق قادرند با حل و فصل اختلافات بین مالکان حقوق مالکیت فکری کمک کنند.

● شرح وظایف وکیل مالکیت فکری

■ مشاوره در مورد حقوق مالکیت فکری:

یک وکیل مالکیت فکری باید به مشتریان خود در مورد حقوق مالکیت فکری و نحوه ی حفاظت از آنها مشاوره دهد.

■ ثبت اختراع، طرح صنعتی، نام تجاری و حق نشر:

ثبت حقوق مالکیت فکری از جمله وظایف اصلی وکیل مالکیت فکری است. وکیل باید در این زمینه مشتریان خود را راهنمایی کند و انجام مراحل ثبت را برای آن ها به عهده بگیرد. این شامل ثبت طرح صنعتی، نام تجاری و حق نشر است. موارد مربوط به افشای اطلاعات: وکیل مالکیت فکری باید در مسائلی مانند محرمانگی اطلاعات و افشای آنها به دیگران مشاوره دهد و کمک کند که مشتریان از هرگونه تخلف در

آگاهی بخشی با بررسی شرط تنصیف اموال یکی از شروط ضمن عقد ازدواج

مهدیه افکری
دانشجوی کارشناسی حقوق

مطابق آنچه در شماره های قبلی وعده داده بودیم در این شماره بخشی را با عنوان "آگاهی بخشی" به سوالات و مسائلی که مورد نیاز عموم دانشجویان میگردد با هدف افزایش آگاهی افراد از حقوق فردی، اختصاص دادیم. شما خوانندگان گرامی نیز میتوانید موضوعات و سوالات مدنظر خود را به منظور بررسی در این بخش از طریق پل های ارتباطی اعلام شده با ما در میان بگذارید.

در این شماره به بررسی شرط تنصیف اموال در سند ازدواج خواهیم پرداخت:

الزامی برای اجرای این شرط برای مرد قبل از گرفتن طلاق وجود ندارد.

در صورتی که زوج خواهان طلاق باشد: بدین معنا که زوج بخواهد زوجه را طلاق بدهد و دادخواست طلاق از طرف مرد باشد به عبارتی دیگر زن درخواست کننده طلاق نباشد. بنابراین شرط تنصیف دارایی در طلاق توافقی و طلاق از جانب زن محقق نمی شود.

طلاق بنا بر تخلف زن از وظایفش در زندگی و یا سوء اخلاق و رفتار وی نباشد: در صورتیکه طلاق مبنی بر عوامل گفته شده باشد و مرد با اثبات آن می تواند شرط تنصیف دارایی را باطل کند و دیگر این شرط تحقق نمی یابد و برای زوجه قابل استفاده نخواهد بود.

ملاک شرط تنصیف نصف اموال یا معادل آن می باشد. بدین منظور که در این شرط تاکید بر عبارت "نصف دارایی" یا معادلش ذکر شده است لذا، این میزان می تواند پایین ترین درصد اموال مرد تا سقف پنجاه درصد تلقی گردد و میزان آن به نظر دادگاه بستگی دارد.

دارایی حاصل زندگی زناشویی باشد: بدین معنا که دارایی که قبل از نکاح به دست آمده شامل اموال تنصیف دارایی نمی باشد اموال موروثی هم شامل این شرط نمی شود زیرا، این مال هم در زمان زندگی زناشویی به دست نیامده است و مربوط به گذشته زوج می باشد.

دارایی در این شرط، دارایی موجود در حین طلاق می باشد: بنابراین اموالی که از بین رفته یا مفقود شده است شامل اموال تنصیف دارایی نمی باشد لذا، آنچه که موضوع شرط است دارایی زوج است. بنابراین، باید به دیون زوج توجه گردد و این موضوع مد نظر قرار گیرد.

زن و شوهر در زمان عقد رسمی سند در دفترخانه صفحات متعدد قباله ازدواج را به سرعت امضا می کنند و کمتر کسی است که آنها را به طور کامل مطالعه کند یا اطلاعات کاملی از شروط مندرج در قباله ازدواج داشته باشد.

هرچند که سردفتران ازدواج موظف شده اند که این شروط را به طور کامل برای طرفین توضیح دهند اما این تکلیف عملاً نادیده گرفته می شود و طرفین بدون اطلاع آنها را امضاء می کنند.

یکی از این شروط شرط تنصیف دارایی است که مردم به صورت عامیانه به آن شرط نصف دارایی هم می گویند. به موجب این شرط مرد متعهد میشود تا دارایی مرد حقی است که به سبب شرط مندرج در قباله ازدواج برای زن ایجاد گردیده است.

متن این شرط از این قرار است: ضمن عقد ازدواج، زوج شرط نمود هرگاه طلاق بنا به درخواست زوجه نباشد و طبق تشخیص دادگاه تقاضای طلاق ناشی از تخلف زن از وظایف همسری یا سوء اخلاق و رفتار او نبوده، زوج موظف است تا نصف دارایی موجود خود را که در ایام زناشویی با او به دست آورده یا معادل آن را طبق نظر دادگاه بلاعوض به زوجه منتقل نماید.

مرد با امضا نمودن این شرط قبول مینماید که در صورت وجود شرایط، نصف دارایی خود را به زن منتقل نماید اما اگر او از امضا نمودن این شرط امتناع نماید چنین تکلیفی بر عهده او بار نمی گردد.

● شرایط تحقق شرط تنصیف دارایی:

بدین معنا که شرط تنصیف دارایی منوط به واقعه طلاق می باشد و بدون وقوع طلاق قابل اجرا نخواهد بود

دارایی حاصل زندگی زناشویی باشد: بدین معنا که دارایی که قبل از نکاح به دست آمده شامل اموال تصنیف دارایی نمی باشد اموال موروثی هم شامل این شرط نمی شود زیرا ، این مال هم در زمان زندگی زناشویی به دست نیامده است و مربوط به گذشته زوج می باشد.

دارایی در این شرط، دارایی موجود درحین طلاق می باشد: بنابراین اموالی که از بین رفته یا مفقود شده است شامل اموال تصنیف دارایی نمی باشد لذا، آنچه که موضوع شرط است دارایی زوج است. بنابراین، باید به دیون زوج توجه گردد و این موضوع مد نظر قرار گیرد. به عنوان مثال اگر زوج بخواهد زوجه را طلاق دهد و یا همسر دیگری داشته باشد که بخواهد او را طلاق بدهد پرداخت مهریه زوجه و یا همسر سابقش نسبت به شرط تصنیف دارایی اش مقدم است. حتی در بعضی مواقع آمده است که مستثنیات دین هم به این شرط مقدم است و تعهد مرد به نصف دارایی اش نمی تواند از این قاعده مهم جدا و مستثنی باشد.

● ادعای اعسار در خصوص شرط تنصیف:

مطابق قانون ادعای اعسار زمانی بوجود می آید که یک شخص به شخص دیگری دین مالی داشته باشد و مدعی باشد که توان پرداخت دین خود را ندارد. در اینصورت باید دادخواستی مبنی بر اعسار به دادگاه تقدیم می کند تا دادگاه بعد از رسیدگی و بررسی آن دین را تقسیط نماید.

اما در این قسمت بحث در مورد اعسار در خصوص شرط تصنیف دارایی مرد است که این امکان در این خصوص برای مرد وجود ندارد که بتواند ادعای اعسار نماید. زیرا شرط

به عنوان مثال اگر زوج بخواهد زوجه را طلاق دهد و یا همسر دیگری داشته باشد که بخواهد او را طلاق بدهد پرداخت مهریه زوجه و یا همسر سابقش نسبت به شرط تصنیف دارایی اش مقدم است. حتی در بعضی مواقع آمده است که مستثنیات دین هم به این شرط مقدم است و تعهد مرد به نصف دارایی اش نمی تواند از این قاعده مهم جدا و مستثنی باشد.

● شرایط تحقق شرط تنصیف دارایی

اجرای شرط تصنیف دارایی منوط به واقعه طلاق می باشد و بدون وقوع طلاق قابل اجرا نخواهد بود و الزامی برای اجرای این شرط برای مرد قبل از گرفتن طلاق وجود ندارد.

در صورتی که زوج خواهان طلاق باشد: بدین معنا که زوج بخواهد زوجه را طلاق بدهد و دادخواست طلاق از طرف مرد باشد به عبارتی دیگر زن درخواست کننده طلاق نباشد. بنابراین شرط تنصیف دارایی در طلاق توافقی و طلاق از جانب زن محقق نمی شود.

طلاق بنا بر تخلف زن از وظایفش در زندگی و یا سوء اخلاق و رفتار وی نباشد: در صورتیکه طلاق مبنی بر عوامل گفته شده باشد و مرد با اثبات آن می تواند شرط تصنیف دارایی را باطل کند و دیگر این شرط تحقق نمی یابد و برای زوجه قابل استفاده نخواهد بود.

ملاک شرط تصنیف نصف اموال یا معادل آن می باشد. بدین منظور که در این شرط تاکید بر عبارت "نصف دارایی" یا معادلش ذکر شده است لذا، این میزان می تواند پایین ترین درصد اموال مرد تا سقف پنجاه درصد تلقی گردد و میزان آن به نظر دادگاه بستگی دارد.

تنصیف در خصوص دارایی موجود مرد در زمان طلاق است و ادعای اعسار در خصوص اموال موجود پذیرفتنی نمی باشد.

● فرار از تنصیف اموال چگونه است؟

فرار از تنصیف اموال زوج برای زوج زمانی است که زوج بخواهد برای عدم دسترسی زوج به نصف اموال، قبل از درخواست طلاق از سوی خود و یا قبل از درخواست تنصیف اموال از سوی زوج، اموال خود را به صورت واقعی یا صوری به غیر منتقل کند.

در این صورت بعد از صدور حکم تنصیف اموال زوج، عملاً مالی موجود نیست که زوج بخواهد آن را تملک کند. در نتیجه برفرضی که حکم تنصیف اموال صادر شده باشد، عملاً ضمانت اجرایی وجود ندارد.

در اکثر موارد شرط انتقال تا نصف دارایی به دلایل زیر اجرا نمی شود :

۱ - عدم مطالبه زنان

۲ - مشکلات اجرائی شرط انتقال تا نصف دارایی

۳ - عدم اطلاع از دارایی زوج

۴ - انصراف مردان از دعوای طلاق در صورت مطالبه اجرای شرط انتقال تا نصف دارایی از ناحیه زوج

● میزان تعهد مرد

صرفاً دارایی حاصل از زندگی زناشویی مشمول شرط تنصیف است بنابراین صرفاً نقش زن بعد از شروع زندگی مشترک در مفاد رایج شرط آمده است.

شایان ذکر است مفاد شرط تنصیف، مرد را متعهد به انتقال اموال خویش می کند که در ادبیات حقوقی به آن «شرط فعل» اطلاق می شود.

برخی از استادان حقوق با عنایت به اینکه میزان تعهد زوج در این شرط، فاقد حداقل و مجهول است، این شرط را باطل قلمداد می کنند که می تواند سبب بطلان عقد نیز شود، لکن در ارزیابی نظرات حقوقدانان، می توان به این نتیجه رسید که با توجه به مشخص شدن میزان در زمان وقوع طلاق و همچنین عدم سرایت جهل به عوضین معامله به واسطه غیر معوض بودن عقد نکاح، این شرط در چهارچوب ماده ۱۰ قانون مدنی و ماده ۱۱۱۹ این قانون صحیح است.

در خصوص تعیین میزان تعهد زوج دادگاه با لحاظ شرایط و اوضاع و احوال از قبیل نقش زن در حصول دارایی، سنوات زندگی مشترک و وضعیت اقتصادی زوج، میزان تعهد زوج را تعیین می کند.

بدیهی است در صورت توافق طرفین نسبت به میزان اموال موضوع انتقال، بر اساس توافق طرفین عمل خواهد شد.

در صورت طلاق، زوج مکلف نیست به طور قطع نصف اموال خویش را به زوج منتقل کند، بلکه آنچه در این شرط مورد لحاظ قرار می گیرد، تا نصف اموال است، نه نصف اموال به

طور مطلق. همچنین اجرای این شرط که چه مقدار از اموال زوج به زوج منتقل می شود، به نظر دادگاه بستگی دارد که حسب مورد ممکن است حکم به یک پنجم یا یک چهارم اموال وی صادر کند.

● مجازات فرار از تنصیف اموال

براساس قانون نحوه اجرای محکومیتهای مالی مصوب سال ۱۳۹۴؛ انتقال مال به دیگری به هر نحو بوسیله مدیون با انگیزه فرار از ادای دین به نحوی که باقیمانده اموال برای پرداخت دیون کافی نباشد، موجب حبس تعزیری یا جزای نقدی درجه شش یا جزای نقدی معادل نصف محکوم به یا هر دو مجازات میشود. و در صورتی که منتقل الیه نیز با علم به موضوع اقدام کرده باشد در حکم شریک جرم است.

در این صورت عین آن مال و در صورت تلف یا انتقال، مثل یا قیمت آن از اموال انتقال گیرنده به عنوان جریمه اخذ و محکوم به از محل آن استیفاء خواهد شد.

چه راهکاری برای جلوگیری فرار از تنصیف اموال وجود دارد؟

در چنین شرایطی زوج میتواند برای جلوگیری از فرار زوج از تنصیف اموال و انتقال آن به غیر، همزمان با درخواست تنصیف اموال زوج، درخواست صدور دستور موقت برای جلوگیری از نقل و انتقال را از دادگاه درخواست کند و یا این که در قالب شکایت کیفری پس از وجود دلایل و مقررات کافی به عنوان فرار از دین، در دادرسی محل وقوع جرم شکایت کند و وی را مورد تعقیب کیفری قرار دهد.

اجرت المثل و تنصیف دارایی:

از جمله حقوق مالی زن اجرت المثل است. مطابق قانون مدنی، زن می تواند اجرت کارهایی را که در در منزل شوهر انجام داده است مطالبه نماید، مشروط بر اینکه:

کارها را به درخواست شوهر انجام داده باشد.

به انجام آن کارها در عرف مزد تعلق بگیرد.

زن قصد انجام رایگان آن امور را نداشته باشد.

دریافت اجرت المثل ایام زناشویی منافاتی با شرط تنصیف اموال ندارد.

یعنی زن می تواند علاوه بر اجرت المثل، در صورت وجود شرایط، حق ناشی از شرط تنصیف اموال، یعنی انتقال تا نصف دارایی مرد را نیز مطالبه نماید.

مرگ حقوق بشر

زهرا علیزاده
دانشجوی کارشناسی حقوق

منطقه ای که در حال حاضر فلسطین می نامیم از سال ۱۵۱۶ جزئی از امپراتوری عثمانی محسوب می شد. در جریان جنگ جهانی اول، دولت بریتانیا اعراب قول داد اگر بر علیه عثمانی جنبش کنند و به دولت های اروپایی برای براندازی حکومت عثمانی کمک کنند، از استقلال آنها حمایت می کند. اما هنگامی که حکومت عثمانی نابود شد بریتانیا و فرانسه مناطق فتح شده را بین خود تقسیم کردند که این برای اعراب به منزله خیانت بود.

اما مسئله ای دیگر این وضعیت را پیچیده تر می کرد... در نوامبر ۱۹۱۴ یکی از اعضای صهیونیست کابینه بریتانیا طرحی را به کابینه تسلیم کرده بود که در آن پیشنهاد شده بود برای جلب حمایت یهودیان جهان از بریتانیا در جنگ جهانی اول، از اهداف صهیونیستی حمایت کنند. نتیجتاً نخست وزیر وقت بریتانیا طی نامه ای به لرد روتشیلد مجوز ایجاد خانه ی ملی یهودیان در فلسطین را داد. در چه زمانی؟ در هنگامی که فلسطین هنوز جزوی از امپراتوری عثمانی محسوب می شد و یهودیان کمی در آن زندگی می کردند.

کشور فلسطین از سال ۱۹۴۸ جزو مهم ترین مسائل خاورمیانه بوده و جهانیان همواره سعی در دفاع از مردم مظلوم فلسطین داشته اند اما تلاش های غرب در جهت کاهش اهمیت فلسطین و عادی سازی روابط کشورها با اسرائیل موفق بوده و مردم فلسطین رو به فراموشی بودند تا زمانی که حماس در هفتم اکتبر ۲۰۲۳ عملیاتی تحت عنوان الاقصی را به سرانجام رساند و باعث شد تا پروژه عادی سازی روابط با اسرائیل ناتمام بماند و وضعیت فلسطین در صدر اخبار جهان قرار بگیرد. به علت طولانی بودن بحث فلسطین و فراوان بودن نظرات حقوقی در این زمینه، برای اینکه انسجام متن را حفظ کنیم قرار است در ابتدا علت سرآغاز این مناقشه را بررسی کنیم و سپس در مورد سرزمین فلسطین، و علت رسمیت نیافتن دولت فلسطین به صورت خلاصه صحبت کنیم. بیاید سخن را با صحبت از اعلامیه ای ۶۷ کلمه ای آغاز کنیم که یکی از دلایل اصلی این مناقشه ۱۰۰ ساله است...

متن این بیانیه به شرح ذیل است:

لرد روتشیلد گرامی، بسیار خوشوقتم که از جانب دولت اعلیحضرت، اعلام همدلی ذیل با آرمان‌های یهودیان صهیونیست را که به کابینه تقدیم و با آن موافقت شده ابلاغ نمایم.

دولت اعلیحضرت نسبت به ایجاد یک خانه ملی برای یهودیان در فلسطین نظر مساعد دارد و تمام تلاش خود را برای تسهیل دستیابی به این هدف به کار خواهد بست؛ البته باید به روشنی دانست که هرگز نباید کاری انجام شود که ممکن است به حقوق مدنی و مذهبی جوامع غیریهودی موجود در فلسطین یا حقوق و وضعیت سیاسی یهودیان در هر کشور دیگر، خدشه‌ای وارد سازد. سپاسگزار خواهم شد اگر این بیانیه را به اطلاع فدراسیون صهیونیسم برسانید.

• استفاده از واژه خانه ملی در حقوق بین الملل هیچ سابقه‌ای ندارد و انگلستان به درستی از این واژه استفاده کرده است، چون ابهامی در تفسیر این بیانیه به وجود آمده است که آیا آن منطقه به یهودیان داده شده است تا کشور خود را تشکیل بدهند یا صرفاً اجازه زندگی و رواج آداب و رسوم خود تحت حکومت «اعراب» را دارند؟

مشخصاً تفسیر یهودیان از این بیانیه این بوده است که میتوانند مردم آن سرزمین را بیرون برانند و کشور جدیدی برای خود بسازند.

این بیانیه یکی از علل اصلی مناقشه فلسطین و اسرائیل است و باعث افزایش حمایت از یهودیان در سراسر جهان شد.

ولی باید بررسی کنیم آیا بیانیه بالفور مطابق قوانین حقوق بین الملل و حقوق بشر است؟

بیانیه ناقض منشورات سازمان ملل متحد در خصوص حق تعیین سرنوشت مردمان ملل مختلف و همینطور ناقض حقوق سیاسی مردم فلسطین است و حق مشارکت آنان در خصوص آینده کشور خود به صورت کامل نادیده گرفته شده است.

باید یکی از آثار این بیانیه را بررسی کنیم تشکیل کشور اسرائیل در سرزمین فلسطین!

در سال ۱۹۴۷ در پی ابراز تمایل دولت انگلیس برای تشکیل وطن ملی برای یهودیان در فلسطین، مجمع عمومی سازمان ملل متحد در قطعنامه ۱۸۱ بر تشکیل دو دولت مستقل یهودی و عربی در سرزمین فلسطین و یک نظام ویژه بین المللی برای شهر اورشلیم تأکید کرد.

در عین حال در همین قطع نامه مجمع عمومی حق تعیین سرنوشت برای مردم فلسطین طبق منشور ملل متحد را به رسمیت شناخت. همچنین بند اول این قطعنامه بر حق استقلال و حاکمیت ملی فلسطینیان تأکید دارد.

در نهایت آنکه در بند شش، کشورها و سازمانهای بینالمللی می‌خواهد از مبارزه خلق فلسطین برای تحقق حقوق خود مطابق با منشور سازمان ملل پشتیبانی کنند.

بعد از تصویب قطع نامه ۱۸۱ یهودیان به سرعت تشکیل دولت اسرائیل را اعلام داشتند و به این قطع نامه به عنوان مبنایی برای تاسیس دولت خود استناد نمودند. بلافاصله آمریکا و دیگر قدرت جهانی به رسمیت شناخته شد.

در همین حین در هنگامی که دولت اسرائیل به سرعت تشکیل

و توسط سایر دولت ها به رسمیت شناخته شد، سنگ اندازی ها برای عدم تشکیل دولت فلسطین آغاز شد در نهایت فلسطینیان به اجبار راه مبارزه را در پیش گرفتند و سازمان آزادی بخش فلسطین را تاسیس کردند بعد از مذاکرات دولت مصر با اسرائیل در کمپ دیوید در سال ۱۹۷۹ و امضای معاهده صلح، سازمان آزادی بخش فلسطین با حذف عبارت نابودی اسرائیل از قانون اساسی خود رسماً موجودیت اسرائیل را به رسمیت شناخت.

اما این سازمان همچنان تا سال ۱۹۹۳ نتوانست دولت فلسطین را از سمت سازمان ملل و یا سایر کشور ها به رسمیت بشناساند. در سال ۱۹۹۳ در مذاکرات صلح اسلو، سازمان آزادی بخش فلسطین اسنادی را مبنی بر شناسایی متقابل مبادله کردند اما بازهم به علت پیش نرفتن مذاکرات صلح دولت فلسطین تاسیس نگردید.

می توانیم نتیجه بگیریم که جانب داری شورای امنیت و مجمع عمومی سازمان ملل متحد و سایر کشورها از اسرائیل مانع این شده است که فلسطینیان بتوانند از حق خود برای تشکیل دولت مستقل استفاده کنند

و در نتیجه این اتفاق سایر حقوق انسانی آنها از جهات مختلف در طول این سالها نقض شده است، به خصوص در سال های اخیر و با بالاگرفته شدن جنگ در نوار غزه و سرزمین های اشغالی انواع جنایات جنگی در خصوص این مردم مظلوم به وجود آمده است.

همانطور که در ابتدای سخن گفته شد صحبت ها در مورد فلسطین بسیار و خارج از توان نشریه برای بیان همه آنان، نتیجتاً باید بحث سرزمین فلسطین را در همینجا به اتمام برسانیم، در جایی که بعد از گذشت سالیان دراز فلسطینیان همچنان نتوانستند از کوچکترین حقوق انسانی خود استفاده کنند...

همانطور که احتمالاً اطلاع دارید در روزهای گذشته حمله ای از جانب اسرائیل به بیمارستان المعمدانی صورت گرفت، نتیجتاً تصمیم گرفتیم به عنوان مطلب پایانی مواردی از نقض قوانین حقوق بین الملل در حمله را بیان کنم و امیدوار باشم این مطلب با وجود همه کاستی ها برای شما مفید بوده باشد.

جهات نقض قواعد حقوق بین الملل در حمله به بیمارستان المعمدانی:

۱. نقض ماده ۱۸ کنوانسیون چهارم ژنو؛ از آن جهت که بیمارستان به عنوان یک محل مورد حمایت عنوان شده است و تحت هیچ عنوانی نباید به این مراکز حمله ای صورت بگیرد.

۲. نقض ماده ۲۰ کنوانسیون چهارم ژنو؛ از جهت مورد هدف قرار گرفتن پرسنل و کادر بیمارستان

۳. نقض بند ۲ ماده ۵۱ پروتکل اول الحاقی سال ۱۹۷۷ به کنوانسیون های ژنو؛ از جهت هدف قرار دادن و کشتن عمدی غیر نظامیان

۴. نقض قاعده ۱۲ قواعد عرفی حقوق بین الملل بشردوستانه؛ به دلیل عدم رعایت اصل تفکیک بین نظامیان و غیر نظامیان

۵. نقض ماده ۳ مشترک کنوانسیون های چهارگانه ژنو؛ به علت قتل عمدی کودکان

۶. نقض کنوانسیون نسل کشی ۱۹۴۸ و ماده ۶ اساسنامه رم؛ از جهت نسل کشی

کلینیک حقوقی

شماره دوم. سال اول. پاییز ۱۴۰۲

در این بخش به بررسی پرونده های مبتلابه بین عموم خواهیم پرداخت. در هر شماره یک مسئله حقوقی یا خانواده مطرح شده و پاسخ و راهنمایی حقوقی آن داده میشود. دانشجویان حقوق میتوانند با مطالعه ی مسئله ی مطرح شده و بررسی آن از دید خود و سپس مطالعه ی پاسخ خود را به چالش کشیده و همچنین به اطلاعات خود بیفزایند.

دانشجویان دیگر رشته ها نیز میتوانند سوالات و مسائل حقوقی خود را از طریق درگاه های اعلام شده با ما در میان بگذارند تا در ستون آگاهی بخشی یا کلینیک حقوقی به فراخور مسئله پرداخته شود.

آقای ناصری در سال ۱۳۷۴ یک باب مغازه را برای شغل قنادی به آقای کریمی به مدت ۵ سال اجاره می دهد. آقای کریمی در حین مدت اجاره قنادی را تبدیل به سوهان پزی می کند. آقای ناصری (موجر) در سال ۱۳۷۹ تقاضای تخلیه به لحاظ انقضا مدت اجاره را می نماید آقای کریمی مدعی تعلق حق کسب یا پیشه یا تجارت می گردد اما آقای ناصری مدعی عدم تعلق حق کسب و پیشه به لحاظ تغییر شغل می شود.

شما به عنوان وکیل آقای کریمی چه دفاعی از وی به عمل می آوردید؟
با فرضی که وکیل آقای ناصری باشید چه دفاعی را به عمل می آوردید؟

شهرزاد صبوحی صابونی
کارشناسی حقوق

دفاعیات آقای کریمی: با توجه به اینکه بر عقد اجاره‌ی مذکور، قانون روابط موجر و مستاجر مصوب سال ۱۳۵۶ حاکم می‌باشد و این قانون آمره بوده و در حمایت از مستاجر قرار دارد؛

- ۱- تخلیه‌ی مستاجر در این قانون به صرف انقضای مدت امکان ندارد، بلکه فقط در موارد خاص و معین امکان‌پذیر است.
- ۲- اگر تخلیه بر مبنای تغییر شغل صورت بگیرد، حق کسب و پیشه به مستاجر پرداخت نمی‌شود؛ در فرض پرونده مبنای تقاضای تخلیه، انقضاء مدت اجاره است و نه تغییر شغل.
- ۳- اگر شغل جدید، عرفاً مشابه شغل تعیین‌شده در عقد اجاره باشد؛ مغایرتی با حق کسب و پیشه ندارد.
- حال اینکه شغل سوهان‌پزی عرفاً تفاوت چندانی با قنادی ندارد و تغییر حاصل‌شده از اسباب تخلیه و عدم تعلق حق کسب و پیشه به شمار نمی‌رود.
- ۴- شایان ذکر است که مطابق با ماده ۴۹۱ قانون مدنی: اگر منفعتی که در اجاره تعیین شده است به خصوصیت آن منظور نبوده مستاجر می‌تواند استفاده منفعتی کند که از حیث ضرر مساوی یا کمتر از منفعت معینه باشد.

دفاعیات آقای ناصری: مطابق با قانون روابط موجر و مستاجر مصوب سال ۱۳۵۶ از موارد فسخ اجاره یا تقاضای تخلیه از طرف موجر، تغییر شغل است.

زمانی که نوع شغل در اجاره‌نامه ذکر می‌شود، اگر مستاجر نوع شغل را تغییر بدهد، در این صورت حق کسب و پیشه به مستاجر تعلق نمی‌گیرد.

و همچنین موجر خیار تخلف از شرط ضمنی مطابق با ماده ۴۹۲ قانون مدنی را دارا می‌باشد.

معرفی فیلم چند مرد خوب

کیانا ابراهیمی
دانشجوی کارشناسی حقوق

a few good men

بازیگران: جک نیلسون، تام کروز، دمی مور

کارگردان: راب رینر

ژانر: درام-حقوقی، هیجان انگیز

محصول: آمریکا

امتیاز: ۷/۷

«هیچ کس تحمل حقیقت رو نداره ، چون هرکسی درکی از حقیقت نداره»

خلاصه: در یکی از محکمه های دولت ایالات متحده ، مردی هر کاری می کند تا شرفش را حفظ کند و مردی دیگر هر کاری می کند تا حقیقت را دریابد . «دانیل کافی» وکیل تازه کار نیروی دریایی است و بایستی در دادگاه از دو سرباز نیروی دریایی دفاع کند . آنها به قتل متهم هستند اما ادعا می کنند که به دستور فرمانده عمل کرده اند ...

این فیلم در سال ۱۹۹۲ براساس واقعیت ساخته شد و به داستان یک قتل و دادگاه پس از آن میپردازد که دانشجوی حقوق را به خوبی با اصطلاحات حقوقی و قضایی و چگونگی استفاده از آنها در زمان و مکان مناسب آشنا میکند .

فیلم چند مرد خوب ، داستان تقابل ها است ... تقابل جوانی و تجربه ، آرمان گرایی و واقع گرایی و به طور کلی تقابل فایده گرایی و وظیفه گرایی اخلاقی است که در طول مخاطب را به این چالش میکشاند که آیا اجرای اخلاق در اولویت است یا قانون ؟!

البته که اجرای قانون برای برقراری عدالت مهم است ؛ اما پیروی از قانون و اخلاق به همراه یکدیگر برای برقراری عدالت بر ملاحظات امنیتی و قانون خالی از اخلاق تقدم دارد و این مفهوم به زیبایی در این فیلم به تصویر کشیده شده و مخاطب را در پایان فیلم به درک درستی از عدالت میرساند .

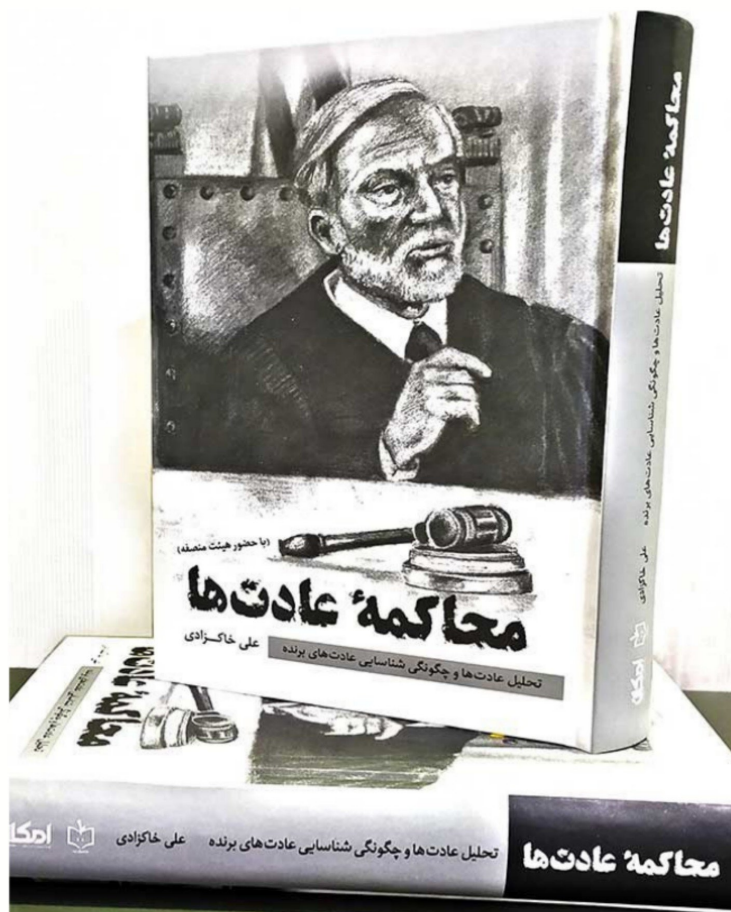

معرفی کتاب محاکمه عادت‌ها

زهرا علیزاده
دانشجوی کارشناسی حقوق

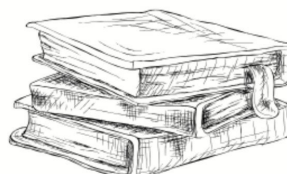
نویسنده: علی خاکزادی

انتشارات: هورمزد، امکان

محاکمه عادت‌ها رمانی تخیلی از علی خاکزادی است که در جزیره‌ای فرضی بنام برینلند رخ می‌دهد. نویسنده سعی کرده در داستان مهیج که در آن یک بدن از مغز خود در دادگاهی بین‌المللی با حضور هیئت منصفه شکایت می‌کند، به تحلیل عادت‌ها بپردازد. روند داستانی کتاب بدین گونه است: در برینلند اتفاقات هیجان‌انگیزی در حال رخ دادن است، عادت‌ها خریداری می‌شوند!! و بزرگترین تعمیرگاه مغز در برینلند افتتاح شده است.

اما اتفاقات دیگری نیز در جریان است، بدن فردی ۵۰ ساله به نام اورهان علیه مغز وی به اتهام ناموفق بودن در زندگی شکایت می‌کند. دادگاهی در حال برگذاری برای رسیدگی به این شکایت است و دوازده هیئت منصفه از نقاط مختلف در حال آمدن به برینلند هستند باید دید مغز محکوم می‌شود یا خیر؟ این رمان را از این لحاظ می‌توان یک رمان حقوقی دانست که به موضوع پر اهمیت هیئت منصفه، مطابق با استانداردهای سیستم قضائی آمریکا می‌پردازد. از مرحله گزینش ۱۲ عضو هیئت منصفه یا مرحله مصاحبه با قاضی، تنظیم شکوائیه، تحقیق بازرس، صدور کیفرخواست، شرکت در جلسات دادگاه، شرکت در جلسات مشورتی در اتاق قرنطینه و در نهایت صدور رای گناهکار یا بیگناه، همه و همه در این رمان به زیبایی گنجانده شده است. نویسنده این کتاب ایرانی، آقای علی خاکزادی است و لازم به ذکر است که کتاب تحت عنوان «The Trial of Habits» در سال ۲۰۲۲ توسط انتشارات «Pegasus Publishers» در انگلستان به چاپ می‌رسد و در سی کشور جهان عرضه خواهد شد. همچنین کتاب محاکمه عادت‌ها به عربی و کردی سورانی ترجمه شده و به چند زبان دیگر ترجمه خواهد شد.

چاشنی حقوقی

اعدام اسب!

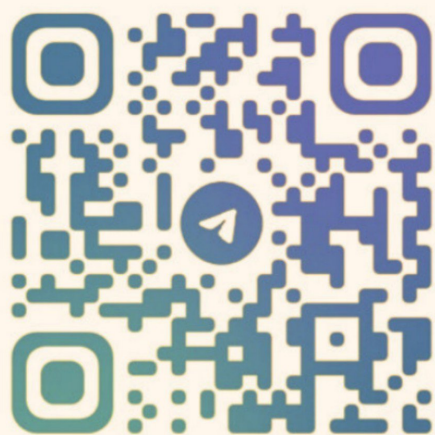
به تاریخ حقوق که نگاه می کنیم گاهی چیزای خنده دار می بینیم مثلاً در پرونده های بسیار قدیمی اروپایی نمونه هایی از اعدام اسبی که باعث مرگ دیگری شده بود رو می بینید یعنی اسب بیچاره رو اعدام می کردن که چرا رم کردی 🤖 ولی در تاریخ حقوق ما چنین چیزی نمی بینیم .

برای این که کسی محکوم به جرمی بشه باید علاوه بر انجامش قصد ارتکاب هم داشته باشه مثلاً اگه شخصی اشتباهی زمین موروثی رو بفروشه به تصور اینکه مال خودشه ولی بعد بفهمه اون زمین جزء ارث نبوده و مال دیگریه اینجا جرمش فروش مال غیر نیست و زندان ۱ تا ۷ سال نداره. و حداکثر اون معامله باطله و باید پول رو پس بده. و چون در حقوق ما از همون اول این مسئله رو قبول کرده بودن در تاریخ حقوق مون هم اعدام اسب و شکستن خنجر استفاده شده در قتل رو نمی بینیم.

شعر حقوقی

روزی که زندگی ما بیست ساله بود.....موضوع درس بر سر "حجب" و "کلالة" بود
لختی "لزوم شرطاً" و درنگی "وفای عهد".....گاهی حدیث "فسخ" و گاهی "اقاله" بود
سالی گذشت در ره "تحقیق" حال خویش.....شرح و بیان "واقعہ" چندین "مقاله" بود
در "حق" و "حکم" و در پی مفهوم "لاضرر".....تفصیل فاضلانہ به حد "اطالہ" بود
با "داوران" منتخب از "اهل حل و عقد".....روزی "دفاع" "مدعی" از یک "رسالہ" بود
با ہمرہان سست عناصر مرا گذشت....."عہدی" کہ نانوشته به رسم "قبالہ" بود
چندی با پایمردی آزادگی مرا.....از "محبتی" بہ "محبتی" دیگر "احالہ" بود
"پیمان" ما صداقت و در "عرف" ہمرہان....."پیمان" جنگ قدرت و برگ و نوالہ بود
میعاد "وعده ها" بہ "مرور زمان" گذشت.....چیزی کہ ماند "دعوی" پنجاہ سالہ بود
عشق و امید و قصہ ی حرمان و آرزو....."میراث" عمر رفته ها لامحالہ بود
پایان آنچه در دل ما ناروا نشست.....در شوره زار حادثہ ها "استحالہ" بود
جز بذر مہر دوست نروید و برنداد.....گویا "موات" سینہ ما "بالاصالہ" بود

 DADBAN_LAWJOURNAL

قابل توجه مخاطبان ارجمند!

نشریه دادبان در نظر دارد اقدام به راه اندازی ستون "حال و هوای دانشجویی" نماید. که به مطالب طنز مربوط به فضای دانشگاه و دانشجویان خواهد پرداخت و میتواند محلی برای اعلام انتقادات و پیشنهادات شما به مسئولین نیز باشد.

چنانچه استعداد نویسندگی دارید و دارای ذهن خلاق هستید فرصت بسیار مناسبی برای شکوفایی شماست.

از طریق درگاه روبه رو با ما در ارتباط باشید.

نشریه علمی دانشجویی انجمن علمی حقوق واحد خواهران دانشگاه بین المللی امام رضا علیه السلام

دادیات

شماره دوم. سال اول. پاییز ۱۴۰۲

مسئلاً تدریس موفق، ابتدا دانشجویان موفق را سرآمد می کند و در انتها، دانش آموختگان موفق و سرآمد را به جامعه تقدیم می دارد که طی این فرآیند، هم موجب موفقیت و تعالی شخصی دانش آموختگان و هم موجب توسعه ی جامعه ای میشود که آن دانش آموختگان متعلق به آن هستند.

دکتر محمدرضا ضیائی بیگدلی